

**PROJEKT STRATEGII ROZWOJU
GMINY DRAWNO**

2023 - 2030

Spis treści

1. Strategia w skrócie.....	4
2. Jak pracowaliśmy nad Strategią Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030.....	6
3. Trendy globalne	8
4. Kontekst zewnętrzny	10
5. Gmina w oczach mieszkańców	13
6. Wnioski z diagnozy	18
6.1 Obszar społeczny.....	19
6.2 Obszar gospodarczy.....	21
6.3 Obszar przestrzenno-środowiskowy.....	22
6.4 Analiza SWOT	24
6.5 Główne problemy w obszarach Strategii.....	29
6.6 Wyzwania	30
7. Plan operacyjny strategii rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju Gminy	31
7.1 Misja i wizja.....	31
7.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia	32
8. Wieloletni Plan inwestycyjny.....	48
9. Kształtowanie przestrzeni Gminy oraz obszary strategicznej interwencji.....	56
9.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie	56
9.2. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy.....	64
9.3. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań.....	71
10. System realizacji strategii, w tym wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych	77
10.1. System realizacji strategii.....	77
10.2 Wdrażanie Strategii.....	79
10.3 System monitorowania i ewaluacji Strategii.....	81
10.4 Ewaluacja – ocena skutków wdrażania zapisów Strategii	83
10.5 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych.....	84
11. Ramy finansowe oraz źródła finansowania	85
Spis tabel	89
Spis map	91
Spis wykresów	93

Mieszkańcy Gminy Drawno,

każdy z nas wyznacza sobie mniejsze lub większe cele. Nie wszystkie jednak udaje nam się zrealizować, ale te które osiągniemy, dają nam dużą satysfakcję. Zarządzanie Gminą to ciągle wyznaczanie nowych wyzwań, we wszystkich obszarach funkcjonowania samorządu lokalnego. Mniejsze cele udaje nam się zrealizować w ciągu bieżącego roku budżetowego. Większe zaś wymagają czasu, konsekwencji i determinacji aby cel został osiągnięty. Zbiór tych celów stanowi Strategię Rozwoju Gminy, która jednocześnie jest diagnozą i próbą odpowiedzi na pytania: czego oczekują i potrzebują nasi mieszkańcy oraz jakie powinny być główne kierunki działań?

W odpowiedzi na te pytania oraz dynamicznie rozwijającą się rzeczywistość, zmieniające otoczenie i rytm życia zrodziła się potrzeba wypracowania nowych kierunków działań i nowych perspektyw, tworzących Strategię Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030. Prace nad nią poprzedzone były rozległymi konsultacjami społecznymi z mieszkańcami, organizacjami pozarządowymi, pracownikami Urzędu Gminy Drawno, przedstawicielami samorządu i ekspertami. Oddolne podejście pozwoliło stworzyć główne obszary oczekiwanych zmian i diagnozę potrzeb społeczności gminy. Sam zaś dokument został stworzony przez zespół ekspertów, składających się zarówno z pracowników Urzędu Gminy, jak i specjalistów zewnętrznych.

Strategia Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 jest w moim przekonaniu odpowiedzią na zmieniającą nas rzeczywistość i nowe wyzwania. Odpowiada również na pytania, jak wykorzystać naszą przeszłość i naturalne walory gminy. Jest to dokument autentyczny, z którym się w pełni utożsamiam. Jestem przekonany, że nie zabraknie nam determinacji do jego systematycznego wdrażania, aby za 10 lat z satysfakcją powiedzieć – osiągnęliśmy nasz cel!

Burmistrz Drawna Andrzej Chmielewski

STRATEGIA W SKRÓCIE

Strategia rozwoju gminy jest zestawieniem celów, potrzeb i sposobów ich zaspokajania. Jest podręcznikiem dla mieszkańców, inwestorów, ale przede wszystkim pracowników urzędu i radnych. Każdy, kto sięgnie po ten dokument wie, do czego Gmina dąży, w czym chce być najlepsza i jakie są jej priorytety rozwoju.

Podstawą prawną uchwalenia Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 jest ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40). Zgodnie z art. 10e ust. 1 te same ustawy gmina może opracować strategię rozwoju gminy, natomiast art. 10f ust. 2 określa, że projekt strategii opracowuje wójt oraz przedkłada go zarządowi województwa w celu wydania opinii, dotyczącej sposobu uwzględnienia ustaleń i rekomendacji w zakresie

kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w województwie, określonych w strategii rozwoju województwa.

Wizja gminy Drawno to jest najbardziej pożądaný obraz w przyszłości.

Cele realizujące wizję gminy i przybliżające jej realizację:

1. Infrastruktura podnosząca jakość życia mieszkańców
2. Rozwój sfery gospodarczej na bazie posiadanych zasobów i potencjału
3. Rozwój sfery społecznej gminy

JAK PRACOWALIŚMY NAD STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY DRAWNO NA LATA 2023-2030

Strategia została oparta o dane statystyczne (część diagnostyczne), jednak kluczową rolę w wytyczeniu przyszłości gminy Drawno odegrali mieszkańcy, radni i urzędnicy. Ich opinie i wizje rozwoju pozyskane podczas spotkań, warsztatów i badań ankietowych były podstawą do pracy nad niniejszą Strategią.

1 Wizja gminy Drawno do 2030 r.

- ankieta

2 Diagnoza barier i potencjałów

- analiza danych statystycznych
- analiza dokumentów planistycznych
- ankieta
- analiza SWOT

3 Cele strategiczne

- spotkanie z radnymi
- prace grup roboczych

4 Projekt Strategii Rozwoju Gminy Drawno

- elektroniczne zgłaszanie uwag
- papierowe zgłaszanie uwag
- rozmowy konsultacyjne

TRENDY GLOBALNE

Na dynamikę rozwoju oraz zachodzące zmiany w Gminie Drawno, oprócz lokalnych uwarunkowań, problemów i potencjałów wpływają również globalne lub krajowe trendy. Poniżej przedstawiono kilka najważniejszych trendów determinujących obrany kierunek rozwoju gminy.

ZMIANY KLIMATU I CZYSZCZA ENERGIA

Postępujące zmiany klimatyczne wymagają – zarówno od administracji, biznesu, jak i mieszkańców, radykalnych zmian na poziomie działań systemowych i jednostkowych. Rosnąca świadomość energetyczna i ekologiczna sprawiają, że rynek i zainteresowanie zielonymi źródłami energii stale wzrasta, również wśród mieszkańców gminy Drawno. Unia Europejska,

poszczególne kraje oraz firmy za swój długofalowy cel stawiają sobie zero emisyjność i neutralność klimatyczną. Nie jest tajemnicą, że bardzo duży wpływ na rozwój wszystkich regionów będzie miała jedna z kluczowych dla Komisji Europejskiej strategii rozwoju - Europejski Zielony Ład. Ta nowa polityka UE dotyczy wszystkich sektorów gospodarki, w szczególności transportu, energii, rolnictwa, obiektów budowlanych i przemysłu. Stawienie czoła zmianom klimatycznym i odpowiednie wykorzystanie narzędzi, które oferowane są na szczeblu krajowym i europejskim dają szansę na to, by zwiększyć odporność gminy Drawno na zmiany klimatu i zmniejszyć wpływ gminy na pogarszanie się stanu środowiska.

SIECIOWANIE USŁUG

Idea konwergencji i łączenia produktów i usług oraz współpracy wielu, czasami zaskakujących podmiotów, nie jest nowa, ale zaczyna nabierać rozpędu. Rośnie multifunkcjonalność, zarówno miejsc (przestrzeni publicznych, budynków użyteczności publicznej), jak i produktów czy usług tak, aby odpowiedzieć na jak najwięcej potrzeb konsumentów. Przejawiać się może w tworzeniu produktów sieciowych w gminie Drawno, integracji środków transportu, pakietowaniu usług, np. turystycznych, hotelarskich, gastronomicznych oraz bardzo szerokiej współpracy pomiędzy podmiotami różnych branż. Takie podejście stwarza warunki do kompleksowej obsługi odwiedzających gminę turystów.

STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA

Do 2050 roku co trzeci Europejczyk będzie miał ponad 60 lat. Średnia długość naszego życia rośnie, jednocześnie spada wskaźnik urodzeń. Rosnąca liczba osób starszych w społeczeństwie wpływa na funkcjonowanie gmin, a także na liczbę miejsc pracy oraz rodzaj produktów. Powoduje to również szereg konsekwencji gospodarczych – coraz mniej osób będzie płaciło podatki jako osoby aktywne zawodowo, rośnie obciążenie systemu ochrony zdrowia, a jednocześnie coraz więcej osób będzie potrzebowało wsparcia państwa w postaci emerytury czy renty. W tym kontekście bardzo istotne jest takie strategiczne zarządzanie gminą, które będzie dążyć do zwiększania liczby i odsetka osób aktywnych zawodowo. Wygrywać będą te gminy, które skutecznie utrzymają obecnych i przyciągną nowych mieszkańców.

LOKALNOŚĆ

Jako przeciwieństwo postępującej globalizacji, lokalność jest synonimem tego co bardziej autentyczne, wartościowe i o lepszej jakości. Swoje odzwierciedlenie znajduje zarówno w coraz powszechniejszym wsparciu lokalnych przedsiębiorców i wytwórców żywności, kultywowaniu tradycji i kultury oraz mocniejszym skupieniu uwagi na najbliższym otoczeniu. Trend ten w gminie Drawno przejawia się przede wszystkim w działalności lokalnych stowarzyszeń i organizacji społecznych w zakresie kultury i zachowania tożsamości lokalnej, co znacząco wpływa na zacieśnienie więzi sąsiedzkich i budowę odpowiedzialnego, aktywnego społeczeństwa w gminie.

KONTEKST ZEWNĘTRZNY

Na podstawie polityki rozwoju w gminie Drawno. Oprócz wewnętrznie obowiązujących polityk i aktów prawa miejscowego wpływają również ustalenia i polityki na poziomie regionalnym i krajowym. Najważniejszymi dokumentami strategicznymi, które oddziałują na działania podejmowane w gminie Drawno są:

- Strategia Rozwoju Województwa – Zachodniopomorskiego 2030 (SRWZ 2030),
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030),
- Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju (SOR).

Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030 jest dokumentem wyznaczającym kierunki, ale też kreślącym przestrzeń do działania. Strategia to dokument samorządu województwa, jednakże podmiotem programowania strategicznego jest regionalna wspólnota samorządowa, którą tworzą wszyscy mieszkańcy województwa. Ich aktywny udział w realizacji Strategii opiera się na wypracowanych mechanizmach współpracy, zaangażowaniu

i poczuciu współodpowiedzialności za region. Strategia została stworzona z myślą o wszystkich mieszkańcach Pomorza Zachodniego, niezależnie od miejsca zamieszkania w regionie, wieku, wybranej ścieżki rozwoju czy form aktywności, w których się realizują. Każda z tych osób i środowisk może znaleźć swoje własne, niepowtarzalne miejsce na Pomorzu Zachodnim i wypełnić je własną pomyslnością. Strategia służy także temu, by rozwój i sukces każdego z osobna współtworzył pomyslność całej wspólnoty. Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego w swojej strukturze, jak też dzięki konstrukcji Zachodniopomorskiego Modelu Programowania Rozwoju ma charakter adaptacyjny, pozwalający na płynne dostosowanie się do zmiennych warunków, jednocześnie pozostawiając niezbędną swobodę do tworzenia sektorowych polityk rozwoju i innych dokumentów programowych.

Polityka regionalna na szczeblu centralnym koordynowana jest przez Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030. Zakłada ona zrównoważony i bardziej spójny rozwój całego kraju i zmniejszanie dysproporcji rozwojowych między obszarami miejskimi i wiejskimi. W szczególności wspiera miasta tracące funkcje społeczno-gospodarcze oraz obszary zagrożone trwałą marginalizacją. Strategia Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 będzie wpisująca się w realizację wyzwań wskazanych dla polityki regionalnej w KSRR 2030, tj.:

- adaptacja do zmian klimatu oraz ograniczanie zagrożeń dla środowiska;
- przeciwdziałanie negatywnym skutkom procesów demograficznych;
- rozwój i wsparcie kapitału ludzkiego i społecznego;
- wzrost produktywności i innowacyjności regionalnych gospodarek;
- rozwój infrastruktury podnoszącej konkurencyjność, atrakcyjność inwestycyjną i warunki życia w regionach;
- zwiększenie efektywności zarządzania rozwojem (w tym finansowania działań rozwojowych) oraz współpracy między samorządami terytorialnymi i między sektorami;
- przeciwdziałanie nierównościom terytorialnym i przestrzennej koncentracji problemów rozwojowych oraz niwelowanie sytuacji kryzysowych na obszarach zdegradowanych.

Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, jako jeden z ważniejszych dokumentów krajowych wskazuje, że zrównoważony rozwój społeczny i regionalny to rozwój skierowany na terytorialną różnorodność oraz jej atuty, a jednocześnie dbający o zapewnienie całemu społeczeństwu wysokiej jakości życia. Jako główny cel SOR określono tworzenie warunków dla wzrostu dochodów mieszkańców Polski przy jednoczesnym wzroście spójności w wymiarze społecznym, ekonomicznym, środowiskowym i terytorialnym.

Obszary wiejskie w Polsce charakteryzuje zróżnicowanie przestrzenne pod względem poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego, jak i funkcji gospodarczych (są to zarówno obszary z dominacją rolnictwa tradycyjnego, obszary rolnictwa wielkoobszarowego, obszary z dominacją funkcji turystycznej, jak i silnie zurbanizowane obszary położone w pobliżu dużych aglomeracji i mniejszych miast). Pobudzenie ich rozwoju wymaga zintegrowanego i jednocześnie zindywidualizowanego podejścia uwzględniającego ich potencjały i potrzeby rozwojowe. Kierując się celami strategicznymi SOR polityka wobec obszarów wiejskich musi wspierać ich rozwój w oparciu o posiadane przez nie endogeniczne potencjały. Efektem będzie m.in. wyrównywanie szans rozwojowych wszystkim mieszkańcom wsi. Implikuje to działania dotyczące pobudzania przedsiębiorczości, przekształceń strukturalnych, zwiększania mobilności i zapewnienia odpowiedniej jakości usług decydujących o perspektywach rozwojowych (zdrowie, edukacja,

transport publiczny), zapewniając przy tym zachowanie walorów kulturowych, krajobrazu i środowiska przyrodniczego.

Realizacja Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 będzie się wpisywać w zakładane działania określone w SOR dla obszarów wiejskich, co potwierdza zarówno sformułowana Wizja rozwoju gminy, jak i przyjęte cele strategiczne, które służyć będą urzeczywistnieniu się tej wizji.

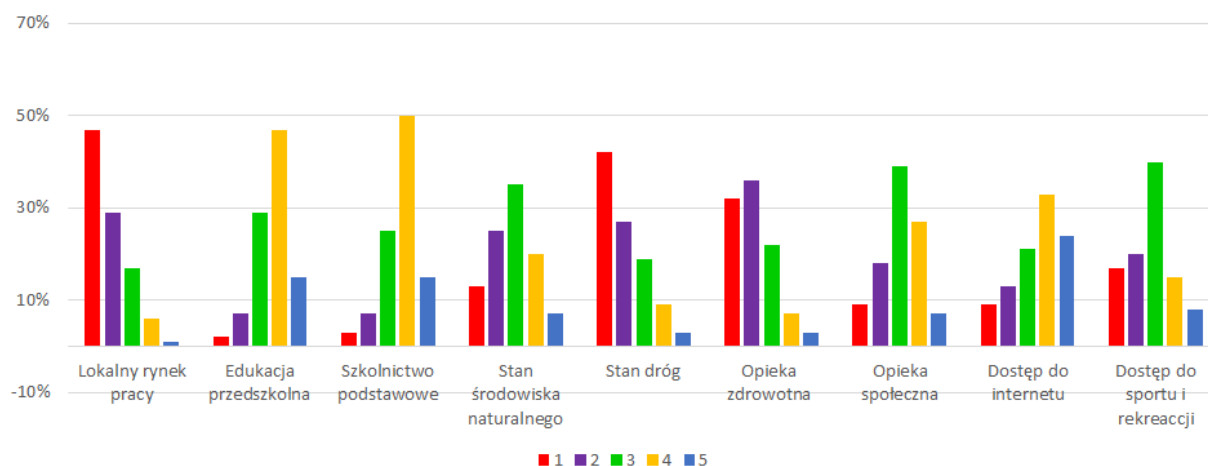
GMINA W OCZACH MIESZKAŃCÓW

W przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy Drawno ankiecie udział wzięło 150 osób, które dokonały oceny poszczególnych sfer życia w gminie, wskazały auty i działania priorytetowe na obszarze gminy, a także która branża gospodarki ma największy potencjał rozwojowy oraz co powinno być wizytówką gminy w 2030 r.

W ocenie poszczególnych sfer życia na terenie gminy, gdzie 1 jest oceną najniższą, natomiast 5 oceną najwyższą, mieszkańcy najlepiej ocenili stan szkolnictwa podstawowego (65 % ocen „4” i „5”) oraz edukacji przedszkolnej (62 % ocen „4” i „5”). Z kolei najwięcej ocen negatywnych pojawiło się przy ocenie lokalnego rynku pracy (76 % ocen „1” i „2”) oraz opieki zdrowotnej i stanu dróg (68 i 69 % ocen „1” i „2”).

Podsumowując, oceniając poszczególne sfery życia na terenie gminy, występuje konieczność podjęcia działań w celu poprawy jakości opieki zdrowotnej oraz stanu dróg na terenie gminy.

Wykres 1 Ocena poszczególnych sfer życia na terenie gminy (w % udzielonych odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Biorąc pod uwagę największe atuty gminy Drawno, ankietowani wskazują najczęściej wysokie walory przyrodniczo-kulturowe 68,7% oraz rozwijający się sektor turystyki 32% udzielonych odpowiedzi. Mniej wskazań uzyskały następujące w kolejności odpowiedzi: korzystne warunki dla rozwoju rolnictwa w tym rolnictwo ekologiczne 26,7%, a także aktywnie działające instytucje kultury 26% ogółu odpowiedzi. Najmniej wskazań otrzymały odpowiedzi takie jak: infrastruktura komunalna 3,3%, duży udział sektora prywatnego w gospodarce oraz wysoka jakość oferty edukacyjnej i bazy oświatowej otrzymały po - 6,7%.

Wykres 2 Atuty gminy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Poniższy wykres ilustruje, jakie według ankietowanych są priorytetowe działania do wykonania na terenie gminy, które mają kluczowe znaczenie dla rozwoju i dobrego funkcjonowania gminy i jej mieszkańców.

Analizując udzielone odpowiedzi, zauważyć można, że najwięcej osób (75,3% ankietowanych) wskazało poprawę stanu infrastruktury drogowej, co związane jest również ze wskazaną wcześniej niską oceną stanu dróg na terenie gminy. Duża ilość ankietowanych wskazała również modernizację i rozbudowę infrastruktury komunalnej 69,3%, poprawę jakości obsługi medycznej 57,3% oraz tworzenie korzystnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości 43,3% odpowiedzi ankietowanych, jako priorytetowe działania do wykonania.

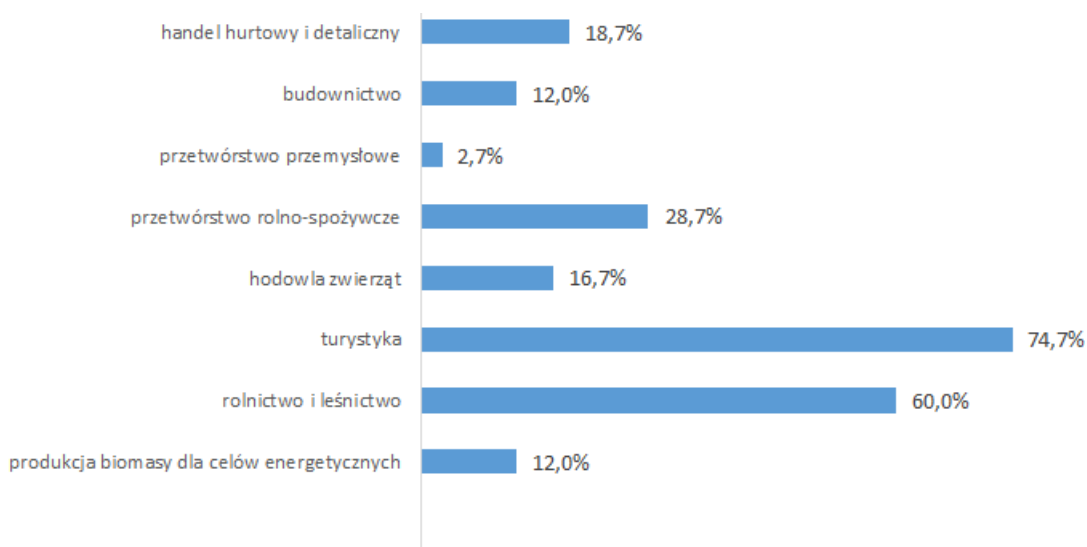
Wykres 3 Priorytetowe działania do wykonania na terenie gminy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Na pytanie o branżę gospodarczą, która posiada na terenie gminy największy potencjał rozwojowy, ankietowani najczęściej wskazywali turystykę – 74,4% udzielonych odpowiedzi, co ma związek z charakterystyką gminy i opieranie się rozwoju gminy na jej potencjale turystycznym.

Wykres 4 Branża gospodarki posiadająca największy potencjał rozwojowy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Ankietowani wskazywali również co powinno być wizytówką gminy Drawno w 2030 r. Najwięcej wskazań w tej kwestii uzyskała odpowiedź dogodne warunki do turystyki i agroturystyki – 68,7 % udzielonych odpowiedzi. Na kolejnych miejscach znalazły się odpowiedzi: udzielanie wsparcia dla małych i średnich przedsiębiorstw oraz rolników – 46,7% oraz aktywni obywatele identyfikujący się z miejscem zamieszkania i szeroki wachlarz ofert kulturalnych, rekreacyjnych, integracyjnych i sportowych – po 34,7 % odpowiedzi.

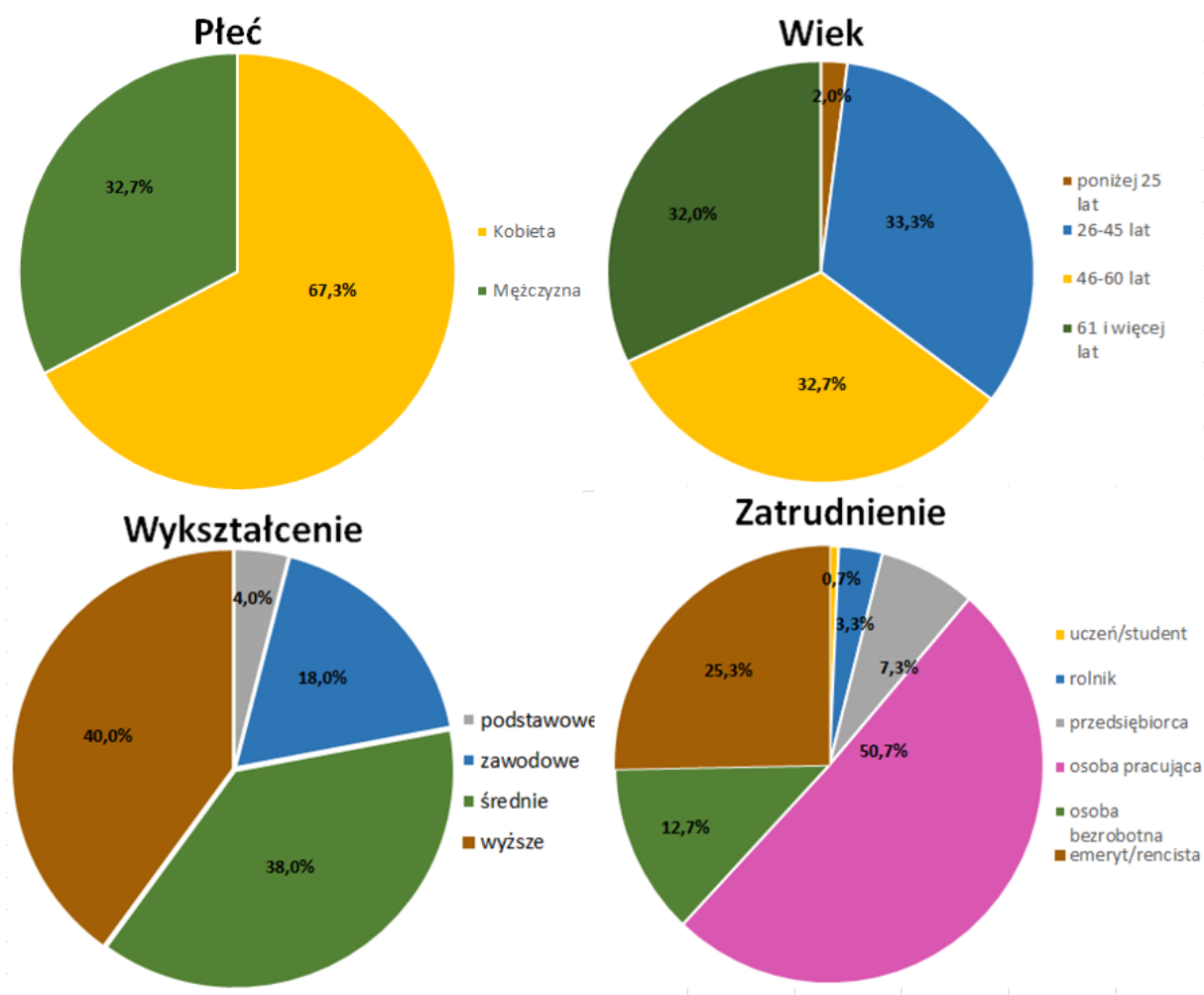
Wykres 5 Wizytówka gminy w 2030 r. według jej mieszkańców – pytanie wielokrotnego wyboru (% udzielonych odpowiedzi)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

Informację dotyczącą ankietowanych mieszkańców gminy Drawno przedstawia poniższy wykres.

Wykres 6 Informacje dot. ankietowanych mieszkańców gminy Drawno

Źródło: Opracowanie własne na podstawie ankiet

WNIOSKI Z DIAGNOZY

Zgodnie z obowiązującymi przepisami dotyczącymi strategii rozwoju gminy, opracowanie Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 poprzedzono przygotowaniem „Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej”, która stanowi kluczowy etap w kompleksowej ocenie ponadlokalnych zasobów oraz w wypracowaniu strategicznych rozwiązań.

Wnioski z diagnozy stanowiły podstawę opracowania części kierunkowej Strategii, która zawiera wizję, cele strategiczne, kierunki działań, kluczowe projekty w zakresie polityki przestrzennej i wskazaniem obszarów strategicznej inwestycji.

Poniżej zostały przedstawione najważniejsze wnioski z diagnozy, wynikające z poszczególnych obszarów tematycznych, tworzących strukturę diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Drawno tj. obszaru społecznego, gospodarczego oraz

przestrzenno-środowiskowego, uzupełnione o oceny z przeprowadzonych wśród mieszkańców ankiet.

6.1 Obszar społeczny

Liczba ludności gminy Drawno spada, przede wszystkim z uwagi na ujemne saldo migracji

Gmina Drawno jest czwartą pod względem liczby mieszkańców gminą w powiecie choszczeńskim, a zamieszkiwało ją na koniec 2021 roku 4686 osób. Od 2019 roku liczba mieszkańców spadła o 367 osób, a biorąc pod uwagę prognozę dotyczącą liczby ludności do roku 2030, negatywny trend ma się w dalszym ciągu utrzymywać, co stanowić będzie poważną barierę w rozwoju gminy.

Przyrost naturalny w latach 2017-2021 przyjmował wartości ujemne, różnica pomiędzy urodzeniami a zgonami w okresie od 2017-2020 była duża. Z kolei rok 2021 z uwagi na wysoką liczbę zgonów i niską liczbę urodzeń spowodował wystąpienie najniższego w tych latach przyrostu naturalnego na poziomie -35. Łączna liczba urodzeń na przestrzeni lat 2017-2021 wyniosła 187, natomiast liczba zgonów 313.

Głównym powodem spadającej liczby mieszkańców w analizowanym okresie były migracje – gminę opuściło 390 osób, natomiast przybyło 310, a różnica spowodowała ubytek 80 mieszkańców gminy w przeciągu 5 lat. Powszechnie wiadomo jednak, że dane meldunkowe nie są najbardziej rzetelnym źródłem danych, a rzeczywista liczba mieszkańców gminy i ich aktualnego miejsca pobytu może być jeszcze bardziej niekorzystna. Wyzwaniem samorządu w nadchodzących latach będzie zatrzymanie mieszkańców w gminie oraz pozyskanie nowych.

Spółeczeństwo gminy starzeje się

Z perspektywy ekonomicznych grup wiekowych, najliczniejszą grupą w gminie Drawno są osoby w wieku produkcyjnym. Jednak ich liczba na przestrzeni lat znacząco spada. Analiza liczby osób w poszczególnych grupach wiekowych na przestrzeni lat 2017-2021 ukazuje, że spadła również liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, natomiast liczba osób w wieku poprodukcyjnym wzrosła.

Istotne dla rozwoju gminy są działania polegających na przyciąganiu nowych mieszkańców do osiedlenia się na terenie gminy, dla których gmina Drawno będzie atrakcyjnym miejscem zamieszkania, ze względu na walory krajobrazowe i przyrodnicze oraz możliwość prowadzenia działalności ukierunkowanej na ruch turystyczny.

Dostęp do podstawowych usług społecznych i ich jakość w gminie Drawno są mocno zróżnicowane

W zakresie podstawowych usług społecznych, które obejmują m.in. edukację i wychowanie, pomoc społeczną, ochronę zdrowia, a także dostęp do kultury występuje znaczne zróżnicowanie. Zarówno szkolnictwo podstawowe, jak i wychowanie przedszkolne są wysoko oceniane przez mieszkańców gminy, którzy doceniają jakość edukacji i wychowania, jednak wielu mieszkańców mówi o wygładzie szkolnej infrastruktury, którą należałoby poprawić. Należy również rozważyć podjęcie kroków w celu otworzenia żłobka, którego na obecną chwilę gmina Drawno nie posiada.

W gminie Drawno dużą uwagę przywiązuje się do dostępu i różnorodności oferty kulturalnej. Główną rolę w tej kwestii pełni Drawieński Ośrodek Kultury (DOK), jako organizator oraz współorganizator wielu zajęć i wydarzeń kulturalnych na terenie gminy, skierowanych zarówno do mieszkańców gminy, jak i odwiedzających gminę turystów.

Podstawowe usługi medyczne na terenie gminy Drawno są najgorzej oceniane przez mieszkańców gminy co spowodowane jest ograniczonym dostępem do usług medycznych. W gminie Drawno, mieszkańcy mogą korzystać jedynie z podstawowej opieki medycznej w Niepublicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej ESKULAP, natomiast w kwestii badań specjalistycznych konieczna jest podróż do placówek występujących w mieście Choszczno lub Kalisz Pomorski. Mieszkańcy mogą również korzystać z apteki ogólnodostępnej. W ocenie mieszkańców gminy, a także pracowników Urzędu i radnych, jakość opieki medycznej na terenie gminy jest na niskim poziomie, co z perspektywy postępującego procesu starzenia się społeczeństwa oznacza, że osobom starszym brakuje zadowalających warunków ochrony zdrowia i staje się poważnym problemem, wpływającym na jakość życia.

Ważną kwestią jest również zapewnienie dostępu do budynków infrastruktury społecznej dla osób ze szczególnymi potrzebami, a także przeprowadzenie ich termomodernizacji, co pozwoli na ograniczenie kosztów funkcjonowania i realizacji usług. W związku z tym, niezbędne będą działania Gminy w celu dokonania stosownych modernizacji tych budynków.

Poziom zaangażowania obywatelskiego mieszkańców jest wysoki w przypadku działalności lokalnych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych a także w przypadku wyborów

Na terenie gminy Drawno aktywną działalność prowadzą lokalne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, zarówno w sferze kulturalnej, kultywowaniu tradycji i obyczajów, jak i na rzecz rozwoju gminy Drawno, w oparciu o istniejącą infrastrukturę kulturalną. Ważną rolę pełnią w tym funkcjonujące koła gospodyń wiejskich oraz zespoły artystyczne, które promują gminę w regionie. W każdej miejscowości funkcjonują także ochotnicze straże pożarne.

Wysoka, w stosunku do pozostałych gmin powiatu choszczeńskiego, jest również aktywność obywatelska mieszkańców, przejawiająca się frekwencją wyborczą, co korzystnie świadczy o zaangażowaniu mieszkańców w sprawy Państwa. Analizując frekwencję z trzech

ostatnich wyborów można zauważyć, że gmina Drawno była trzecią co do frekwencji gminą w powiecie choszczeńskim.

6.2 Obszar gospodarczy

Gospodarka gminy Drawno ściśle powiązana z działalnością turystyczną

Gospodarka gminy Drawno ściśle wiąże się z działalnością turystyczną. Z tego względu wśród przedsiębiorstw zdecydowanie dominują podmioty, których przedmiot działalności związany jest z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, ukierunkowany na przybywających w te strony turystów. Oprócz tego, w kontekście turystyki, na przestrzeni ostatnich lat wzrasta liczba podmiotów, prowadzących działalność handlową. Trzon gospodarki gminy Drawno stanowią mikroprzedsiębiorstwa, zatrudniające do 9 pracowników, które stanowiły aż 96,4 % wszystkich podmiotów gospodarczych.

Zgodnie z danymi GUS, na terenie gminy w 2021 roku pracowało 582 osób, co stanowiło zaledwie 21,1 % liczby mieszkańców w wieku produkcyjnym. Wynik ten wynika jednak z metodologii Głównego Urzędu Statystycznego, który w statystykach dot. pracujących nie bierze pod uwagę podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących nie przekraczającej 9 osób oraz pracujących w rolnictwie w ramach indywidualnych gospodarstw, dlatego statystyki te nie oddają rzeczywistego poziomu zatrudnienia w gminie Drawno, biorąc pod uwagę jej turystyczny charakter i dominację mikroprzedsiębiorstw w strukturze podmiotów gospodarczych.

Z uwagi na ograniczoną liczbę miejsc pracy na lokalnym rynku pracy, część mieszkańców gminy pozostaje zarejestrowana jako osoby bezrobotne, przez co udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł w gminie Drawno w 2021 r. 8,6% na co wpływ ma brak większych zakładów pracy na terenie gminy oraz specyfikacja lokalnego rynku pracy. Niemniej, ważnym zagadnieniem jest również zjawisko bezrobocia ukrytego, tj. pozostawanie bez pracy i nierejestrowanie się jako osoba bezrobotna, a także zjawisko „szarej strefy”, tj. nielegalne zatrudnienie, bez opłacania składek oraz podatku dochodowego, przez co trudno jest oszacować faktyczną skalę bezrobocia.

Turystyka, oparta na wybitnych walorach przyrodniczych i krajobrazowych, dotknięta jest problemem sezonowości ruchu turystycznego

Kluczowym czynnikiem rozwoju gminy Drawno jest turystyka, która determinuje procesy społeczno-gospodarcze tego obszaru. Gmina posiada wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe, a istotną kwestią jest również rozwój infrastruktury zagospodarowania turystycznego. Na terenie gminy istnieje rozwinięta baza noclegowa (którą tworzy 72 zarejestrowane przez władze gminy obiektów noclegowych, posiadających łącznie 756 miejsc noclegowych plus 25 miejsc na caravanning) i gastronomiczna oraz liczne atrakcje turystyczne. Dostępne udogodnienia i atrakcje przyciągają jednak turystów głównie w letnim sezonie turystycznym, kiedy to większość miejscowości „tętni życiem”. Okres późnojesienny i zimowy przynosi pewien przestój w ruchu turystycznym, kiedy to liczba turystów spada.

Z tego względu należy podjąć kroki w celu rozwoju infrastruktury turystycznej oraz tworzenia nowych produktów turystycznych, które przyciągną turystów, co przyczyni się również do rozwoju przedsiębiorczości na terenie gminy oraz wzrostu dochodów jej mieszkańców, a w konsekwencji i wzrostu dochodów budżetowych gminy. Rozwój turystyki jest istotnym impulsem dynamizującym rozwój społeczno-ekonomiczny gminy. Jej znaczenie przejawia się w wysokiej zdolności do generowania nowych miejsc pracy, podnoszenia jakości życia lokalnej społeczności, podwyższenia konkurencyjności regionu. Przy zachowaniu odpowiedniego podejścia rozwój funkcji turystycznych, zwracając uwagę lokalnych społeczności na najważniejsze atuty przyrodnicze i kulturowe, sprzyjać będzie zachowaniu tradycyjnych wartości oraz zrównoważonemu rozwojowi.

6.3 Obszar przestrzenno-środowiskowy

Walory przyrodnicze i położenie wizytówką gminy

Gmina Drawno cechuje się niezwykle atrakcyjnym położeniem geograficznym, leży na Równinie Drawieńskiej i Pojezierzu Wałeckim, na południu od Drawno wzdłuż rzeki Drawy został wytyczony fragment Drawieńskiego Paru Narodowego, co przekłada się na wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe – zróżnicowanie rzeźby terenu, piękne widoki, rozległe kompleksy leśne, oraz bogactwo fauny i flory. Znacząco wpływa to na przyciąganie turystów z całego kraju oraz z zagranicy, pragnących uciec od życia miejskiego, poszukujących ciszy i spokoju, aby móc również podziwiać piękne krajobrazy. Problemem jest jednak zły stan czystości rzek i jezior, co wymaga podjęcia stosownych rozwiązań. Stąd ważne są działania ukierunkowane na zachowanie czystości środowiska oraz dobrą jakość powietrza. Lasy stanowią ok. 67 % powierzchni gminy.

Ochrona przyrody na tym terenie występuje w kilku formach, tj. Drawieńskiego Parku Narodowego, obszarów Natura 2000 – obszaru specjalnej ochrony ptaków – Lasy Puszczy nad Drawą oraz specjalnego obszaru ochrony siedlisk – Jezioro Lubie i dolina Drawy, Uroczyska Puszczy Drawskiej oraz Ostoja Drawska, rezerwatów przyrody – Torfowisko Konotop, a także pomników przyrody.

Bogate dziedzictwo kulturowe, wpływające na lokalną tożsamość

Dziedzictwo kulturowe gminy, wynikające z wielokulturowej historii dotyczy przede wszystkim zabytków architektury sakralnej, zabytkowych zespołów pałacowych, ruin zamku Wedlów. Bogata historia, strategiczne położenie i przebieg ważnych szlaków znacząco wpłynęły na rozwój gospodarczy tego regionu.

W wyniku II wojny światowej miasto zostało przekazane Polsce i otrzymało ostatecznie nową nazwę Drawno; ludność niemiecka została wysiedlona a na jej miejsce osadzono Polaków ze wschodu i centralnej części kraju. Miasto należało początkowo do województwa szczecińskiego (do 1975 roku), następnie do województwa gorzowskiego w latach 1975–1999, a od 1999 roku należy do województwa zachodniopomorskiego i powiatu choszczeńskiego. Obecnie Drawno jest małym ośrodkiem przemysłowym, zaś głównie ośrodkiem turystycznym i usługowo-handlowym.

Mieszkalnictwo na terenie gminy rozwija się, jednak infrastruktura techniczna wymaga inwestycji, w celu poprawy jakości życia mieszkańców oraz przyciągnięcia nowych

Na przestrzeni ostatnich lat na terenie gminy Drawno rozwija się budownictwo mieszkaniowe, czego główną przyczyną mogą być cele inwestycyjne, w tym również najem pokojów dla turystów, ze względu na atrakcyjność turystyczną gminy. W okresie od 2017 do 2021 roku powstały 62 mieszkania, wartość wskaźnika mieszkań oddanych do użytkowania na 1000 ludności była niższa dla powiatu choszczeńskiego oraz dla województwa zachodniopomorskiego. Rozwój mieszkalnictwa jest jednak ściśle powiązany z dostępnością i jakością infrastruktury technicznej.

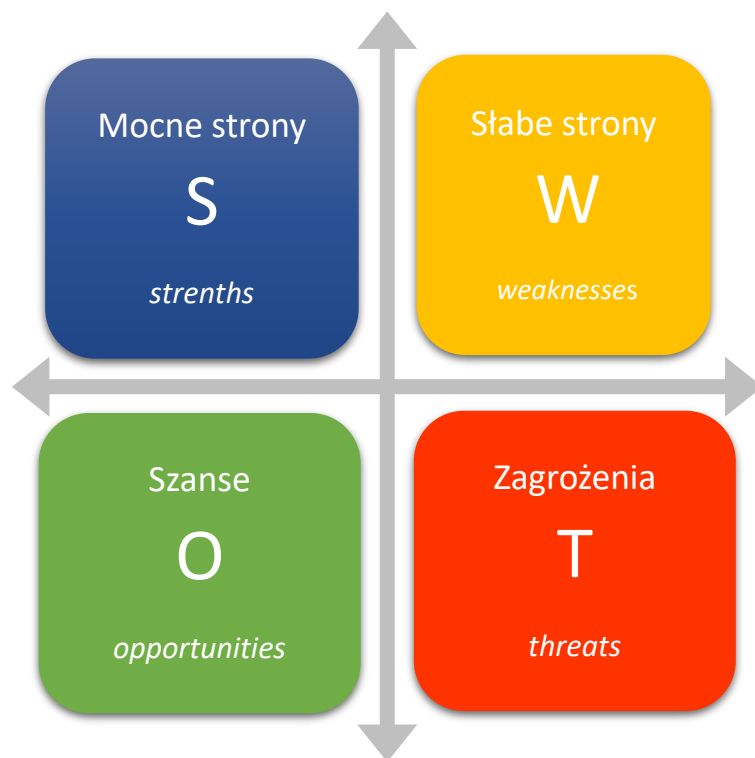
System komunikacyjny gminy jest oparty na drodze krajowej nr 10 w północnej części, łącząca Kalisz Pomorski z Reczem oraz droga wojewódzka nr 175 łącząca Drawno z Kaliszem Pomorskim (14km) i Choszczem (24 km). Głównym problemem infrastruktury drogowej pozostaje brak podziału przestrzeni drogowej dla uczestników ruchu, przejawiający się brakiem chodników i ścieżek rowerowych w znacznej części obszaru gminy. Istniejące już chodniki wymagają natomiast rozbudowy. Należy podjąć również działania w celu tworzenia infrastruktury na rzecz rozwoju elektromobilności, tj. stacji ładowania pojazdów elektrycznych, a także ogólnodostępnych wypożyczalni rowerów elektrycznych wraz z punktami, umożliwiającymi ich ładowanie.

Z sieci wodociągowej w 2021 r. korzystało 90,2 % ogółu mieszkańców gminy Drawno, z kolei z sieci kanalizacyjnej korzystało 63,8 % ogółu mieszkańców. Była to trzecia wartość w powiecie choszczeńskim. Nie były to wartości wprawdzie najniższe, jednak ukazują, że w najbliższych latach gmina powinna podjąć działania w celu poprawy poziomu zwodociągowania oraz skanalizowania gminy. Gmina w 2021 roku posiadała cztery oczyszczalnie mechaniczno-biologiczne. Oprócz tego, z sieci gazowej w 2021 roku w gminie Drawno korzystało 47,1 % ogółu mieszkańców gminy.

6.4 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest powszechnie wykorzystywana przez jednostki administracji publicznej, jako narzędzie diagnozy strategicznej, opartej na wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowaniach mających wpływ na rozwój danego obszaru. Pozwala ono porównać silne i słabe strony jednostki wynikające z otoczenia wewnętrznego, z szansami i zagrożeniami dla rozwoju płynącymi z otoczenia zewnętrznego, a także określić ich wzajemne oddziaływanie.

Analizy dokonano w oparciu o dane liczbowe, opisowe i przestrzenne pozyskane z gminy Drawno oraz ze źródeł zewnętrznych oraz wniosków z przeprowadzonej diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

MOCNE STRONY

S

dogodne położenie geograficzne - Drawieński Park Narodowy

dobrze funkcjonujące placówki oświatowe pod względem posiadanego wyposażenia oraz jakości kształcenia;

spadająca liczba osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej na terenie gminy;

spadek bezrobocia na przestrzeni lat 2017-2021

aktywna działalność kulturalna, w oparciu o istniejącą infrastrukturę kulturalną - Drawieński Ośrodek Kultury oraz świetlice wiejskie, stowarzyszenia i organizacje społeczne;

wysoka aktywność obywatelska mieszkańców, w zakresie działalności lokalnych stowarzyszeń i kół gospodyń wiejskich;

dobrze wyposażone jednostki ochotniczej straży pożarnej, działających w Krajowym Systemie Ratowniczo-Gaśniczym;

wybitne walory przyrodnicze i krajobrazowe gminy;

bogate dziedzictwo kulturowe, które wynika z wielokulturowej historii;

liczne jeziora i rzeki oraz bogate kompleksy leśne;

atrakcje turystyczne na terenie gminy oraz aktywna promocja gminy w regionie;

rozwinięta sieć szlaków turystycznych - pieszych, rowerowych, konnych i kajakowych, umożliwiających uprawianie różnych form turystyki;

rozwinięta baza noclegowa oraz gastronomiczna, co usprawnia obsługę ruchu turystycznego

wysoki udział dochodów własnych w strukturze dochodów budżetowych gminy;

wzrost wysokości dochodów budżetowych, będący przejawem poprawy sytuacji finansowej, w tym wzrost wartości wskaźnika dochodów na 1 mieszkańca;

duży udział odpadów zebranych w sposób selektywny pomimo małego spadku w 2021 roku w ilości odpadów zebranych ogółem;

SŁABE STRONY

utrzymujący się trend spadającej z roku na rok gęstości zaludnienia, wynikający z uwarunkowań geograficznych;

postępujący proces starzenia się społeczeństwa oraz wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym kosztem liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym;

brak placówki zapewniającej opiekę nad dziećmi do lat 3;

niedostosowanie obiektów komunalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami;

brak termomodernizacji większości budynków komunalnych w gminie;

negatywnie oceniana przez mieszkańców jakość opieki zdrowotnej na terenie gminy oraz niewystarczający zakres usług medycznych, w szczególności badań specjalistycznych, na które mieszkańcy muszą jechać do sąsiednich miejscowości;

słabo rozwijające się budownictwo, którego przyczyną jest charakterystyka gminy obejmująca tereny wiejskie;

zły stan techniczny budynków infrastruktury;

zły stan techniczny części elementów infrastruktury drogowej, brak ścieżek rowerowych, chodników;

lokalny rynek pracy mocno uzależniony od ruchu turystycznego;

brak średnich i dużych przedsiębiorstw na terenie gminy, wpływający na lokalny rynek pracy;

niewystarczająca ilość boisk i obiektów sportowych w małych miejscowościach i wsiach;

brak całorocznych produktów turystycznych, wpływających na ograniczenie sezonowości ruchu turystycznego;

zły stan czystości jezior i rzeki;

niedostateczny poziom zwodociągowania i skanalizowania w gminie;

SZANSE

ograniczenie niekorzystnych zmian demograficznych oraz napływ nowych mieszkańców do gminy poprzez prowadzenie atrakcyjnej polityki mieszkaniowej, rozwój infrastruktury turystycznej oraz zabezpieczenie infrastruktury towarzyszącej zaspakajającej potrzeby mieszkańców;

potencjał do rozwoju atrakcji turystycznych, wynikający z położenia geograficznego i komunikacyjnego oraz walorów przyrodniczych;

pozyskanie środków zewnętrznych na rozwój infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, termomodernizację obiektów komunalnych i zapewnienie ich dostępności do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami, a także rozwój infrastruktury turystycznej;

poprawa jakości opieki zdrowotnej poprzez inwestycję w ochronę zdrowia;

realizacja inwestycji w zakresie tworzenia całorocznych produktów turystycznych, niwelujący problem sezonowości ruchu turystycznego;

wzrost liczby podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie gminy w wyniku pobudzenia aktywności gospodarczej;

wzrost liczby podmiotów gospodarczych prowadzących działalność w zakresie zakwaterowania i gastronomii, co wpłynie na stopień zagospodarowania turystycznego oraz potencjał turystyczny gminy;

wymiana młodzieży szkolnej powiązana z aktywnym wypoczynkiem;

skuteczność działań rewitalizacyjnych, m. in. w zakresie zagospodarowania przestrzeni publicznej,
rozwój elektromobilności oraz odnawialnych źródeł energii;

wzrost wpływów z podatków i opłat lokalnych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych i od osób prawnych.

ZAGROŻENIA

postępujący spadek liczby mieszkańców gminy, będący wynikiem odpływu młodych, wykształconych i aktywnych osób;

utrzymywanie się negatywnych trendów demograficznych, w szczególności starzenia się społeczeństwa;

utrzymywanie się negatywnych skutków pandemii COVID-19 dla rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru gminy w najbliższych latach;

wzrost liczby osób dotkniętych ubóstwem oraz wykluczeniem społecznym na terenie gminy;

niewykorzystanie potencjału rozwojowego gminy, wskutek ograniczeń finansowych lub organizacyjnych;

rosnące koszty utrzymywania placówek oświatowych, co niekorzystnie wpłynie na budżet gminy;

pogorszenie się sytuacji na rynku pracy wskutek likwidacji przedsiębiorstw w wyniku rosnących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, co prowadzi do wzrostu bezrobocia na terenie gminy;

wzrost wysokości wydatków bieżących, co może skutkować zwiększeniem zadłużenia gminy;

zanieczyszczenie środowiska naturalnego, w szczególności poprzez wprowadzanie zanieczyszczeń do cieków wodnych;

słabe zainteresowanie ze strony inwestorów zewnętrznych, zagranicznych;

wrażliwość sektora turystycznego na zmiany gospodarcze;

rosnące koszty realizacji inwestycji.

6.5 Główne problemy w obszarach Strategii

Przeprowadzona diagnoza sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej, jak również analiza SWOT pozwoliły na zebranie najważniejszych problemów/barier rozwojowych gminy Drawno. Celem ich uporządkowania i usystematyzowania zebrano je w formie tabelarycznej oraz podzielono na obszary: społeczny, gospodarczy, przestrzenno - środowiskowy.

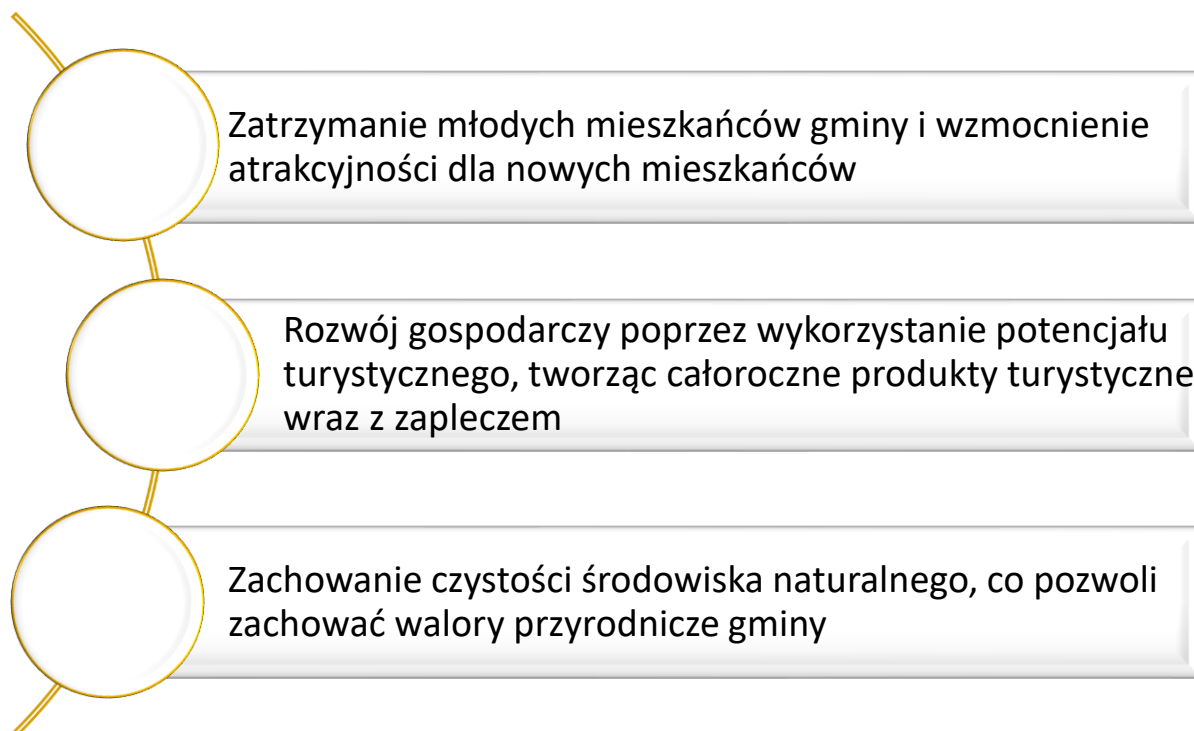
Tabela 1 Najważniejsze problemy Gminy Drawno

Obszar	Problemy
Spółeczny	• Mała liczba mieszkańców w gminie oraz niska gęstość zaludnienie.• Brak placówek zapewniających opiekę nad dziećmi do lat 3.• Niezapewnienie dostępności budynków komunalnych dla osób ze szczególnymi potrzebami.• Niska jakość opieki zdrowotnej, w tym niewystarczający zakres usług w zakresie specjalistycznej opieki medycznej.• Zły stan dróg.• Zły stan techniczny budynków infrastruktury kulturalnej i sportowej.
Gospodarczy	• Postępujący spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, przy równoczesnym wzroście liczby osób w wieku poprodukcyjnym, co niekorzystnie wpływać będzie na lokalny rynek pracy.• Sezonowość ruchu turystycznego.• Mała liczba dużych przedsiębiorstw, zakładów pracy.• Brak całorocznych produktów turystycznych.
Przestrzenno- środowiskowy	• Konieczność inwestycji w sieć wodociągową, kanalizacyjną i gazową na terenie gminy.• Zły stan czystości rzek i jezior na terenie gminy.• Brak ciągów pieszo-rowerowych.• Zły stan techniczny infrastruktury drogowej.• Niski stopień rozwoju mieszkalnictwa.• Bardzo zły stan obiektów infrastruktury a zwłaszcza w okolicach centrum Drawna.

Źródło: Opracowanie własne

6.6 Wyzwania

Na podstawie przeprowadzonej analizy SWOT i określonych najważniejszych problemów i barier rozwojowych gminy Drawno, określone zostały kluczowe wyzwania jakie stoją przed gminą Drawno, aby przeciwdziałać wskazanym problemom i barierom oraz w celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju:

PLAN OPERACYJNY STRATEGII ROZWOJU GMINY DRAWNO NA LATA 2023-2030 ORAZ KIERUNKI INTERWENCJI ROZWOJU GMINY

7.1 Misja i wizja

Wizję, określającą w jaki sposób przyjęta polityka prorozwojowa wpłynie na gminę Drawno, jak ją zmieni i jaka się ona stanie po jej wprowadzeniu, sformułowano następująco:

Gmina Drawno to miejsce atrakcyjne do życia i odpoczynku. Jest gminą pełną zieleni, bogatą w miejsca wypoczynku na świeżym powietrzu, zarówno dla seniorów, jak i dla dorosłych i dzieci. Każdy może znaleźć tu miejsce dla siebie.

W ramach wizji ujęto podstawowe założenie strategiczne, określające iż rozwój będzie prowadzony w sposób zrównoważony, skupiony zarówno na poprawie jakości życia mieszkańców, jak też na zwiększeniu atrakcyjności gminy dla nowych przedsiębiorców oraz turystów. Podkreślono, iż konieczne jest posiadanie infrastruktury o wysokiej jakości, ukierunkowanej dla wszystkich grup wiekowych. Ważną kwestią jest również umocnienie marki turystycznej gminy, aby przyciągać turystów z całej Polski.

Misja wskazuje naczelny cel polityki rozwoju gminy Drawno, wokół którego powinny się koncentrować działania władz samorządowych i wszystkich zaangażowanych partnerów. Stanowi również przesłanie, które jest podstawą i określeniem kierunku współpracy na szczeblu lokalnym.

Misją SRGD 2030 jest podniesienie poziomu i jakości życia mieszkańców gminy Drawno poprzez współdziałanie władz z całą społecznością oraz zapewnienie warunków rozwoju gospodarczego a zwłaszcza turystyki.

Główną wartością, na której oparty jest rozwój gminy Drawno są jej mieszkańcy. Cel ten będzie osiągnięty poprzez zapewnienie im godnych warunków bytowych, rozwój form aktywności oraz poczucie bezpieczeństwa w przyszłości. Gmina będzie miejscem przyjaznym i pewnym dla wszystkich grup społecznych. Drugim kluczowym elementem rozwoju gminy Drawno są posiadane walory przyrodnicze i krajobrazowe oraz potencjał turystyczny. Z tego względu gmina będzie dążyć do utrzymania czystości i bioróżnorodności środowiska przyrodniczego oraz rozwoju infrastruktury turystycznej, a także będzie wdrażać działania wspierające rozwój gospodarczy oparty na wewnętrznym potencjale.

7.2 Cele strategiczne rozwoju w wymiarze przestrzennym, gospodarczym i społecznym. Kierunki działań podejmowanych dla osiągnięcia celów strategicznych. Oczekiwane rezultaty planowanych działań oraz wskaźniki ich osiągnięcia

Cele strategiczne rozwoju, kierunki działań i wskaźniki osiągnięcia celów

Wnioski z opracowanej *Diagnozy sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Drawno* oraz z przeprowadzonych analiz ankiet z mieszkańcami Gminy stały się podstawą dla opracowania części programowej *Strategii*, która zawiera najważniejsze założenia polityki rozwoju lokalnego.

Plan operacyjny *Strategii* składa się z trzech priorytetów:

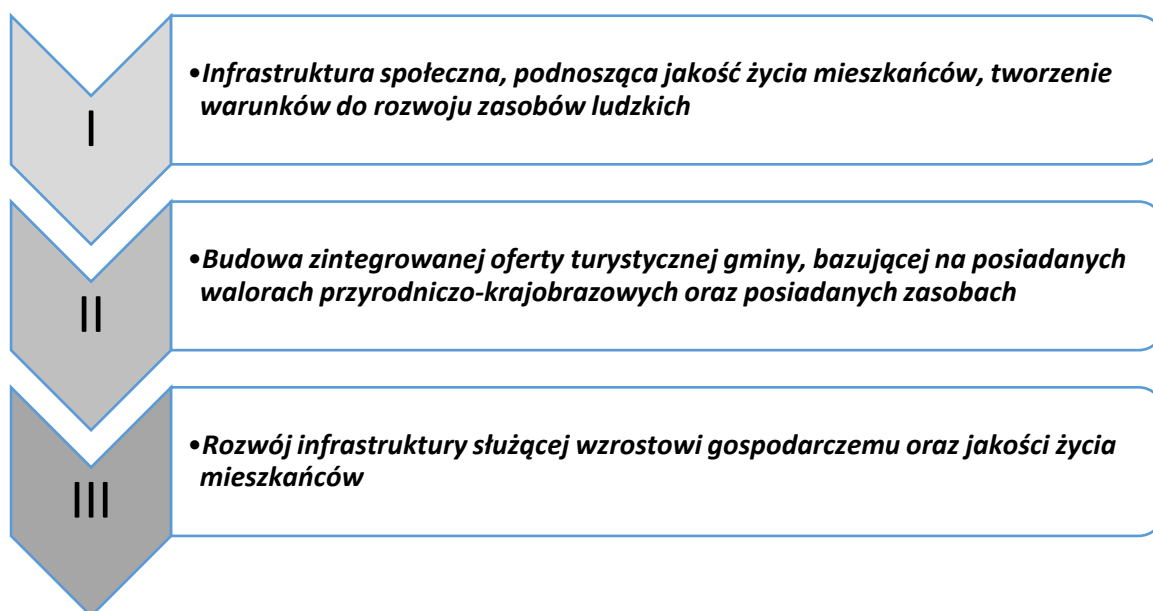
- przestrzeń i środowisko,
- gospodarka,
- społeczeństwo.

CELE STRATEGICZNE

Cele strategiczne grupują długofalowe, trwałe efekty wdrażanych przedsięwzięć strategicznych i opisują ich oddziaływanie na proces rozwoju w przyjętym horyzoncie czasowym. Zostały wyznaczone na bazie przeprowadzonej diagnozy stanu obecnego, są konsekwencją przyjętej wizji i obranych zasad polityki rozwoju. Zgodnie z założeniami, ich realizacja prowadzić będzie do poprawy poziomu rozwoju gospodarczego i jakości życia lokalnej społeczności. Zaproponowane poniżej cele rozwoju Gminy Drawno są konsekwencją zidentyfikowanych wyzwań rozwoju. Tworzą one spójny i wzajemnie uzupełniający się układ, w którym efekty jednych celów generują i wzmacniają efekty realizacji innych.

W oparciu o przeprowadzoną diagnozę sytuacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej Gminy Drawno i wykonaną na jej podstawie analizę SWOT, sformułowane zostały cele strategiczne i operacyjne. Zgodnie z logiką cele strategiczne odnoszą się do zidentyfikowanych obszarów problemowych, wyznaczonych na podstawie przeprowadzonej analizy Gminy oraz konsultacji społecznych (ankietyzacji). Głównym argumentem przemawiającym za opracowaniem Strategii jest możliwość planowanego realizowania zadań mających na celu wykreowanie jak najlepszych warunków dla rozwiązywania najbardziej naglących problemów. Niezwykle istotne jest także osiągnięcie najbardziej pożądaných, z punktu widzenia społeczności lokalnej efektów, przy jednoczesnym wykorzystaniu dostępnych zasobów naturalnych, finansowych, organizacyjnych i ludzkich.

Struktura celów strategicznych:

Cele strategiczne będą osiągnięte poprzez realizację celów operacyjnych, które obejmują:

CELE STRATEGICZNE		
CEL STRATEGICZNY 1 Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców, tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich	CEL STRATEGICZNY 2 Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach	CEL STRATEGICZNY 3 Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców
CELE OPERACYJNE		
1.1 Rozwój infrastruktury społecznej	2.1 Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	3.1 Tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnej i zróżnicowanej mobilności
1.2 Zapewnienie lepszej opieki medycznej i ochrony zdrowia	2.2 Rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz promocja turystyki	3.2 Zapewnienie większego dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej
1.3 Zapewnienie atrakcyjnych warunków spędzania czasu wolnego dla młodzieży	2.3 Wspieranie przedsiębiorstw i inicjatyw, w szczególności w obszarze oferty turystycznej gminy	3.3 Wykorzystanie przyrodniczego położenia gminy dla długofalowego rozwoju gospodarki
OSI I	OSI II	OSI III

Cele strategiczne gminy Drawno odwzorowują obszary rozwojowe w sferze społecznej, gospodarczej i przestrzenno-środowiskowej, które są zależne od siebie i wzajemnie się przenikają. Cele strategiczne mają długofalowy charakter i wskazują kierunki postępowania w realizacji określonej wizji rozwoju i misji. Narzędzia i sposoby realizacji celów strategicznych określają cele operacyjne, które dotyczą średniego horyzontu czasowego. Cele operacyjne uszczegóławiane są przez kierunki działań, służące realizacji założonych celów oraz stanowią podstawę wdrażania Strategii. Kierunki działań stanowią głównie konkretne przedsięwzięcia rozwojowe, często o charakterze inwestycyjnym.

Poniżej przedstawiona została charakterystyka przyjętych celów strategicznych i celów operacyjnych, wraz ze wskazaniem kierunków działań w ramach poszczególnych celów oraz oczekiwane rezultaty planowanych działań ze wskaźnikami ich osiągnięcia.

CEL STRATEGICZNY 1

Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców, tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich

Cel operacyjny 1.1. Rozwój infrastruktury społecznej.

Cel operacyjny 1.2. Zapewnienie lepszej opieki medycznej i ochrony zdrowia.

Cel operacyjny 1.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków spędzania czasu wolnego dla młodzieży.

Podstawą rozwoju gminy są jej mieszkańcy w związku z tym należy podejmować działania w celu wzmocnienia kapitału społecznego, w tym również wzmocnienia atrakcyjności gminy dla nowych mieszkańców. Zapewnienie wysokiej jakości życia, co jest nadrzędną wartością gminy, przejawia się między innymi poprzez wysokiej jakości infrastrukturę społeczną oraz usługi społeczne, a także rozwój kultury i rekreacji. Realizacja celu odbywać się będzie poprzez: działania na rzecz rozwoju infrastruktury społecznej, obejmującej placówki oświatowe, obiekty kulturalne, placówki ochrony zdrowia oraz obiekty sportowe, działania związane z polityką zdrowotną i społeczną, w tym z profilaktyką i ochroną zdrowia, a także działania ukierunkowane na tworzenie i rozwój infrastruktury spędzania wolnego czasu, obejmującej trasy spacerowe, biegowe, konne oraz kajakowe, system przyjaznej przestrzeni publicznej – tj. skwerów, placów i bulwarów, a także eksponującą bogactwo fauny i flory w poszanowaniu środowiska przyrodniczego poprzez wyposażenie terenów w infrastrukturę rekreacyjną, nieingerującą w ekosystemy i skonsultowaną z przyrodnikami. Oprócz tego należy podjąć działania w celu modernizacji obiektów pełniących funkcje edukacyjne, kulturalne i sportowo-rekreacyjne.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

CEL STRATEGICZNY 1

Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców, tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIK OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	WARTOŚĆ BAZOWA (2021 ROK)	OCZEKIWANY TREND
1.1. Rozwój infrastruktury społecznej	- zapewnienie wysokiej jakości bazy oświatowej oraz jej modernizacja w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby, - powstanie żłobków dla najmłodszych, - wzrost poziomu upowszechniania usług w zakresie edukacji przedszkolnej oraz podniesienie jej jakości - inwestycje w infrastrukturę na potrzeby świadczenia usług wychowania przedszkolnego (przedszkoli lub innych form edukacji przedszkolnej) wraz z niezbędnym wyposażeniem gwarantującym wysoką jakość kształcenia - informowanie o możliwościach zewnętrznego finansowania, - doposażenie instytucji kultury i remiz strażackich oraz rozwój i modernizacja infrastruktury w odpowiedzi na zidentyfikowane potrzeby, - zapewnienie dostępności gminnych obiektów użyteczności publicznej dla osób	- zapewnienie wysokiej jakości i dostępności infrastruktury szkolnej i przedszkolnej, - zapewnienie wysokiej jakości i dostępności infrastruktury kulturalnej, - zwiększenie atrakcyjności oferty kulturalnej, - zwiększenie zainteresowania ofertą sportową i rekreacyjną, - rozwój oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci i młodzieży, - poprawa jakości opieki medycznej - wsparcie dla osób o niskich dochodach poprzez budownictwo komunalne	Udział dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym w ogólnej liczbie dzieci w wieku od 3 do 6 lat (%)	70,7	
			Liczba doposażonych i zmodernizowanych obiektów kulturalnych i remiz strażackich (szt.)	0	
			Liczba obiektów które zapewniają dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami (szt.)	0	
			Liczba placówek zapewniających opiekę dla dzieci do lat 3 (szt.)	0	
			Liczba inwestycji w zakresie modernizacji i rozwoju bazy oświatowej (szt.)	0	
			Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych budynków socjalnych (szt.)	0	

	ze szczególnymi potrzebami, - budowa, przebudowa lub modernizacja obiektów sportowych wraz z zapleczem - budowa lub modernizacja budynków socjalnych.				
1.2. Zapewnienie lepszej opieki medycznej i ochrony zdrowia	- doposażenie ośrodka zdrowia w nowoczesny sprzęt oraz zwiększenie oferty opieki medycznej, - realizacja programów profilaktycznych, edukacyjnych i prozdrowotnych oraz działania na rzecz poprawy dostępności i jakości usług z zakresu ochrony zdrowia, - wsparcie i aktywizacja osób starszych, chorych i niepełnosprawnych wraz z ich bliskimi i opiekunami, m.in. poprzez prowadzenie działań aktywizacyjnych i integracyjnych, pomoc wytchnieniową i odciążeniową, rozwój poradnictwa i usług asystenckich, opiekuńczych, rehabilitacyjnych i innych, - wspieranie działalności i doposażenie klubu seniora oraz podobnych inicjatyw na terenie gminy.	- poprawa systemu wsparcia seniorów i osób z niepełnosprawnością,	Liczba porad ambulatoryjnych opieki zdrowotnej udzielonych ogółem (szt.)	15 943	
		- stworzenie punktów rehabilitacyjnych,	Liczba działań inwestycyjnych związanych z doposażeniem ośrodka zdrowia w sprzęt medyczny (szt.)	0	
		- rozszerzenie ofert usług specjalistycznych,	Liczba projektów wdrożonych do działania, skierowanych do osób ze szczególnymi potrzebami (szt.)	0	
		- poprawa diagnostyki i profilaktyki zdrowotnej na obszarze gminy,	Liczba zrealizowanych akcji profilaktyczno-diagnostycznych (szt.)	0	
			Liczba punktów rehabilitacyjnych (szt.)	0	
1.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków spędzania	- rewitalizacja i kształtowanie atrakcyjnych dla mieszkańców i turystów przestrzeni	- rozbudowa infrastruktury sportowej w gminie, - organizacja	Liczba zbudowanych lub zmodernizowanych obiektów sportowych	0	

czasu wolnego dla młodzieży	publicznych w poszczególnych miejscowościach, - niwelowanie barier w dostępności architektonicznej przestrzeni publicznych, - tworzenie bezpiecznych tras spacerowych, rowerowych, konnych oraz ścieżek edukacyjno-przyrodniczych, - budowa lub modernizacja tematycznych placów zabaw oraz siłowni zewnętrznych, - budowa lodowiska oraz basenu lub Aquaparku - budowa multidyscyplinarnych, modułowych całorocznych obiektów sportowych	lokalnych wydarzeń rozrywkowych, - wspieranie działalności organizacji pozarządowych, wzbogacających ofertę sportowo-kulturalną gminy, - zapewnienie dostępności architektonicznej przestrzeni publicznej dla osób ze szczególnymi potrzebami,	(szt.)		
			Liczba wydarzeń kulturalnych rekreacyjnych (imprez w gminie) w ciągu roku (szt.)	43	
			Liczba utworzonych miejsc spędzania wolnego czasu (szt.)	0	
			Długość nowych tras spacerowych, biegowych oraz ścieżek edukacyjno-przyrodniczych (km.)	0	

- tendencja rosnąca
- tendencja malejąca
- bez zmian

CEL STRATEGICZNY 2

Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach

Cel operacyjny 2.1. Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.

Cel operacyjny 2.2. Rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz promocja turystyki.

Cel operacyjny 2.3. Wspieranie przedsiębiorstw i inicjatyw, w szczególności w obszarze oferty turystycznej gminy.

Największym potencjałem gminy Drawno w kontekście rozwoju społeczno-gospodarczego są jej wybitne walory przyrodniczo-krajobrazowe, zasadniczo wpływające na jej atrakcyjność turystyczną oraz stan i charakterystykę lokalnej gospodarki. W związku z tym w ramach celu strategicznego realizowane będą działania w zakresie budowy spójnej oferty turystycznej, w oparciu o dostępne zasoby, głównie na bazie walorów przyrodniczo-krajobrazowych. Pozwoli to na wzmocnienie lokalnej gospodarki, wzrost dochodów własnych gminy, budowę marki i rozpoznawalności gminy na szczeblu ponadlokalnym, podniesienie atrakcyjności osiedleńczej, a także pobudzenie przedsiębiorczości wśród mieszkańców.

Realizacja celu strategicznego nastąpi wskutek działalności w zakresie rozwoju dostępnej infrastruktury turystycznej, m. in. poprzez tworzenie i utrzymanie szlaków turystycznych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, organizację nowych punktów obsługi odwiedzających, czy też rozbudowę infrastruktury dla turystów zmotoryzowanych, a także poprzez tworzenie i rozwój produktów turystycznych, przede wszystkim tych całorocznych oraz kontynuację i tworzenie nowych wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i krajoznawczych, promujących gminę Drawno i przyciągających do uczestnictwa mieszkańców gminy i gmin sąsiednich oraz turystów.

Oprócz tego w ramach realizacji celu strategicznego następować będzie wspieranie przedsiębiorczości i inicjatyw wśród mieszkańców oraz tworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej na terenie gminy Drawno, co pozwoli nadać dynamiki rozwojowi gminy w sferze lokalnej gospodarki. Planowane jest wsparcie promocyjne i szkoleniowe dla osób rozpoczynających i rozwijających działalność gospodarczą.

CEL STRATEGICZNY 2

Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	WARTOŚĆ BAZOWA (2021 rok)	OCZEKIWANY TREND
2.1. Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej.	- tworzenie nowych i utrzymanie funkcjonujących szlaków turystycznych: pieszych, rowerowych, konnych oraz kajakowych, - budowa lub adaptacja obiektu na potrzeby rozwoju turystyki, promocji gminy i popularyzacji jej zasobów na bazie funkcjonującego Centrum Informacji Turystycznej, - budowa i rozbudowa infrastruktury dla turystów zmotoryzowanych, obejmującej m. in. ogólnodostępne parkingi w miejscach atrakcyjnych turystycznie oraz miejsca do biwakowania i postoju kamperów wraz z infrastrukturą informacyjną – tablice z mapami, drogowskazy, - promocja oferty turystycznej gminy i jej walorów krajoznawczych,	- zwiększenie atrakcyjności turystycznej gminy, - zróżnicowanie oferty turystycznej, rekreacyjnej i sportowej, - zwiększenie liczby turystów, - podniesienie dostępności komunikacyjnej miejsc atrakcyjnych turystycznie, - zwiększenie liczby miejsc noclegowych, - zacieśnienie współpracy pomiędzy samorządami, - wzmocnienie pozycji gminy w regionie,	długość nowoutworzonych szlaków turystycznych (km)	0	
			liczba wybudowanych lub rozbudowanych miejsc parkingowych dla turystów (szt.)	0	
2.2. Rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz promocja	- rozwój i modernizacja bazy noclegowej, zabytkowych budynków i rozwój gospodarstw eko i agroturystycznych, - utworzenie aplikacji	- zwiększenie atrakcyjności i zróżnicowanie oferty turystycznej gminy,	liczba utworzonych produktów turystycznych (szt.)	0	

turystyki.	mobilnej dla turystów, zawierającej informacje o gminie, trasach szlaków turystycznych, punktach widokowych, atrakcjach turystycznych, oraz wydarzeniach kulturalnych, rozrywkowych i sportowych na terenie gminy, promującej przy tym lokalne obiekty noclegowe oraz lokale gastronomiczne, - kontynuacja i tworzenie nowych wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i krajoznawczych, promujących gminę Drawno, przy aktywnej współpracy z lokalnymi organizacjami pozarządowymi.	- zwiększenie liczby turystów, - wzrost udziału dochodów własnych w strukturze dochodów budżetu gminy ogółem, - uatrakcyjnienie i zróżnicowanie oferty organizowanych wydarzeń dla mieszkańców i turystów.	liczba nowych wydarzeń, które nie miały jeszcze miejsca w gminie- kulturalne, rozrywkowe sportowe i krajoznawcze w ciągu roku (szt.)	0	
			udział dochodów własnych w strukturze dochodów budżetu gminy ogółem (%)	45,85	
2.3. Wsparcie przedsiębiorstw i inicjatyw, w szczególności i w obszarze oferty turystycznej gminy.	- współpraca gminy z Powiatowym Urzędem Pracy oraz innymi instytucjami w zakresie promocji programów nastawionych na zwiększenie samozatrudnienia mieszkańców, - kreowanie i	- zwiększenie liczby podmiotów gospodarczych, zarejestrowanych na terenie gminy, - zapewnienie warunków do prowadzenia działalności	liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych na terenie gminy (szt.)	440	

	podejmowanie lokalnych inicjatyw oraz programów poprawiających atrakcyjność inwestycyjną oraz rozwój przedsiębiorczości - wsparcie osób planujących rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej (szkolenia, doradztwo, monitoring, wsparcie finansowe), - wsparcie dla rozwoju punktów gastronomicznych w zakresie ich promocji oraz współpracy przy organizacji wydarzeń kulturalnych, rozrywkowych, sportowych i krajoznawczych, - wsparcie i promocja podmiotów, podejmujących działalność w zakresie wypoczynku, turystyki i rekreacji, - podejmowanie działań na rzecz promocji gospodarczej gminy oraz poszukiwania inwestorów z branży turystycznej, medycznej i innej.	gospodarczej na terenie gminy, - wzrost zainteresowania inwestorów ofertą gminy, - wzrost liczby osób pracujących na terenie gminy, - spadek bezrobocia.	udział zarejestrowanych osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	8,6	

- tendencja rosnąca
- tendencja malejąca
- bez zmian

CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców

Cel operacyjny 3.1. Tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnej i zróżnicowanej mobilności

Cel operacyjny 3.2. Zapewnienie większego dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej

Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie przyrodniczego położenia gminy dla długofalowego rozwoju gospodarki

Cel strategiczny 3 zakłada poprawę poziomu rozwoju infrastruktury, która jest niezbędna zarówno do poprawy warunków bytowych mieszkańców, wzrostu wartości osiedleńczej gminy oraz pełnienia przez przestrzeń różnych funkcji na rzecz sfery gospodarczej i społecznej, jak też do zwiększenia stopnia ochrony środowiska naturalnego gminy. Ukierunkowany jest m. in. na rozbudowę sieci wodociągowej, kanalizacyjnej oraz modernizację tych sieci na terenie gminy, budowę sieci gazowej, co pozwoli zwiększyć dostępność tego rodzaju paliwa dla mieszkańców gminy i przełoży się na osiągnięcie korzystnych efektów środowiskowych w postaci redukcji emisji zanieczyszczeń do atmosfery, tworzenie nowych miejsc Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi na terenie gminy a także na rozwój sieci szerokopasmowej, co pozwoli zapobiec wykluczeniu cyfrowemu.

Oprócz tego, ważne dla rozwoju gminy będą działania na rzecz poprawy stanu infrastruktury drogowej, w tym budowy systemu ścieżek pieszo-rowerowych i modernizacji źródeł oświetlenia w poszczególnych miejscowościach na terenie Gminy.

Z racji położenia gminy Drawno i występujących tu walorów przyrodniczych, zakłada się podjęcie działań mających na celu utrzymanie czystości środowiska naturalnego i wspomnianych walorów, by możliwe było ich racjonalne wykorzystanie w procesie zrównoważonego rozwoju. Zasoby środowiska naturalnego gminy są narażone na ryzyko degradacji zarówno z powodu czynników wewnętrznych (np. problemy z odprowadzaniem ścieków, ogrzewanie budynków za pomocą nieefektywnych, emitujących duże ilości zanieczyszczeń źródeł ciepła), jak też z przyczyn zewnętrznych, do których należą m.in. globalne problemy związane z pogarszaniem stanu środowiska i zmiany klimatyczne.

Powyższe cele operacyjne stanowią będą podstawę do realizacji konkretnych działań, które zamieszczono w tabeli poniżej.

CEL STRATEGICZNY 3

Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców

CEL OPERACYJNY	KIERUNKI DZIAŁAŃ	OCZEKIWANE REZULTATY PLANOWANYCH DZIAŁAŃ	WSKAŹNIKI OSIĄGNIĘCIA DZIAŁAŃ	WARTOŚĆ BAZOWA (2021 rok)	OCZEKIWANE TRENDY
3.1. Tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnej i zróżnicowanej mobilności	- modernizacja sieci dróg gminnych i wewnętrznych,	- poprawa stanu i jakości infrastruktury drogowej,	długość zmodernizowanych dróg gminnych (km)	0	
	-współpraca z Zarządem Dróg Powiatowych i Zarządem Dróg Wojewódzkich w zakresie budowy, rozbudowy i modernizacji dróg powiatowych i wojewódzkich,	- poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej,	długość zbudowanych ciągów pieszo-rowerowych, ścieżek rowerowych (km)	0	
	- modernizacja systemu oświetlenia ulicznego, w zakresie wdrażania rozwiązań energooszczędnych,	- poprawa efektywności energetycznej systemu oświetlenia ulicznego,	liczba zmodernizowanych energooszczędnych lamp ulicznych (szt.)	0	
	- budowa ciągów pieszo-rowerowych w poszczególnych miejscowościach gminy oraz ścieżek rowerowych,	- montaż ławek i koszy na śmieci w ogólnie dostępnych miejscach.	Liczba PSZOK w gminie (szt.)	1	
	- zwiększenie ilości ławek i montaż koszy na śmieci w ogólnodostępnych miejscach.	- budowa nowych Punktów Selektywnej Zbiórki Odpadami Komunalnymi			
	- zwiększenie ilości PSZOK na terenie gminy				
3.2. Zapewnienie większego	- rozbudowa i modernizacja sieci wodociągowej oraz stacji uzdatniania wody,	- zwiększenie dostępności i jakości usług w zakresie zaopatrzenia w	korzystający z sieci wodociągowej w ogólnej liczbie ludności (%)	90,2	

dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej	- rozbudowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej oraz oczyszczalni ścieków i przepompowni, - współpraca z operatorami w zakresie budowy sieci gazociągowej, - współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci szerokopasmowej.	wodę i odprowadzania ścieków, - ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania zagrożeń antropogenicznych na środowisko naturalne, - włączenie do systemu kanalizacyjnego obiektów noclegowych, obsługujących turystów,	korzystający z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności (%)	63,8	
			korzystający z sieci gazowej w ogólnej liczbie ludności (%)	44,5	
3.3. Wykorzystanie przyrodniczego położenia gminy dla długofalowego rozwoju gospodarki	- wsparcie dla budowy przydomowych oczyszczalni ścieków, - wsparcie wymiany wysokoemisyjnych źródeł ciepła na ekologiczne, - tworzenie warunków do rozbudowy instalacji OZE na obszarze gminy, - termomodernizacja budynków użyteczności publicznej, - zachowanie, ochrona i zrównoważone wykorzystanie	- zapewnienie alternatywnych dla kanalizacji sieciowej rozwiązań na terenach trudnych i wykluczonych, - ochrona zasobów wodnych, - ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania zagrożeń antropogenicznych na środowisko naturalne, - ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania zagrożeń naturalnych na środowisko naturalne, - poprawa efektywności	liczba zadań ukierunkowanych na ochronę zasobów wodnych z udziałem gminy (szt.)	0	
			wskaźnik lesistości na terenie gminy (%)	67,4	
			liczba budynków użyteczności publicznych poddanych termomodernizacji (szt.)	0	
			liczba gospodarstw domowych, które dokonały termomodernizacji i/lub instalacji OZE i/lub wymiany źródła ciepła przy	0	

	systemu przyrodniczego na obszarze gminy, - przeciwdziałanie degradacji środowiska leśnego, - działania na rzecz zwiększenia świadomości ekologicznej mieszkańców i turystów; - działania zmierzające do ochrony stanu wód rzeki Drawy i jeziora Dubie; - promowanie segregacji wytwarzanych odpadów komunalnych.	energetycznej budynków użyteczności publicznej - wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców oraz turystów, - eliminacja pokryć dachowych azbestem i innych odpadów zawierających azbest	wsparciu publicznym (szt.)		

- tendencja rosnąca

- tendencja malejąca

- bez zmian

Spójność kierunków rozwoju gminy z kierunkami wynikającymi ze strategii rozwoju województwa

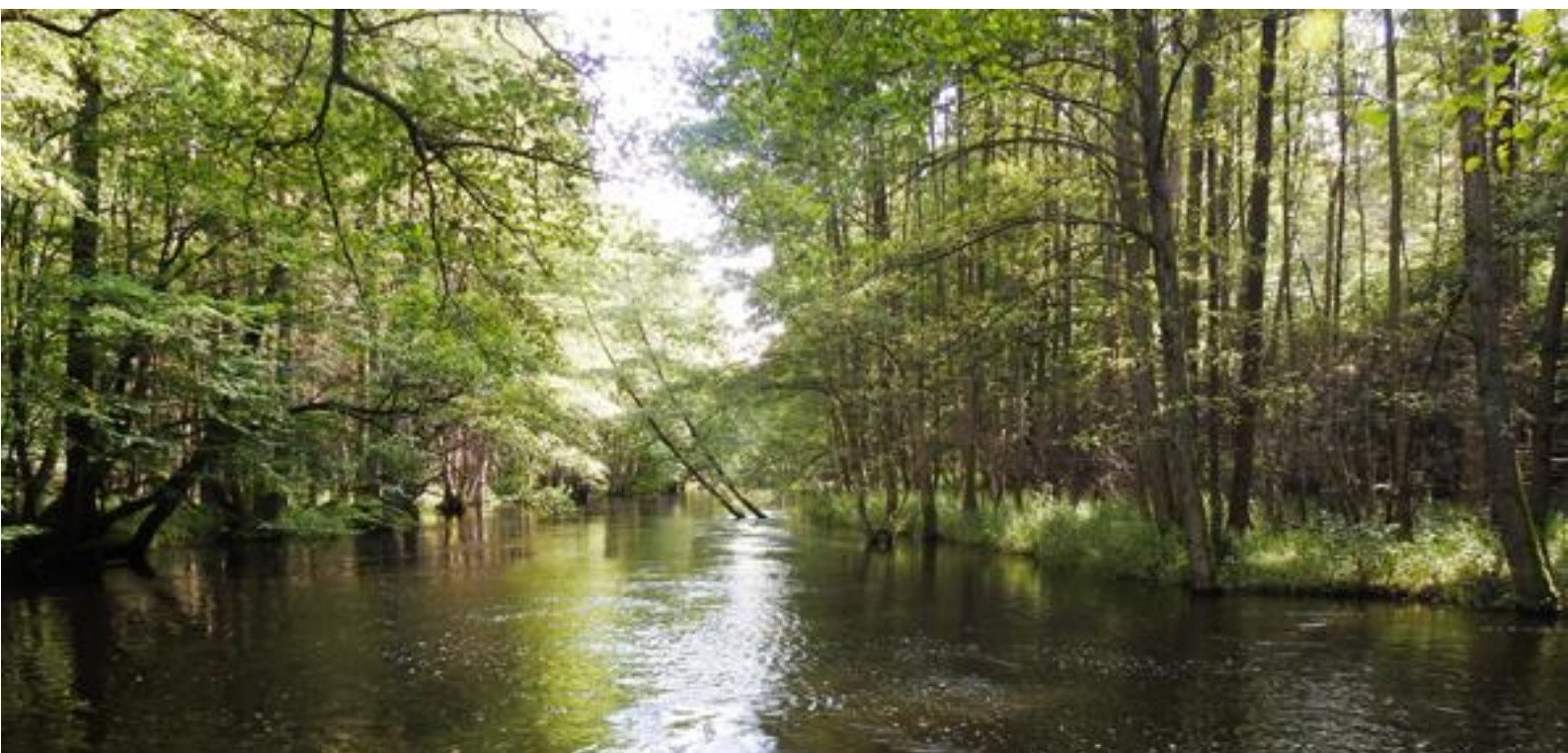
Strategia Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 wpisuje się w ustalenia nadrzędnego dokumentu na poziomie regionalnym, jakim jest Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030. Poniżej wykazano spójność celów zdefiniowanych w niniejszej Strategii z celami określonymi w strategii na szczeblu wojewódzkim.

Tabela 2 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Strategia Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023 – 2030	Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030
Cel strategiczny 1 Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców, tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich	I CEL STRATEGICZNY OTWARTA SPOŁECZNOŚĆ II CEL STRATEGICZNY DYNAMICZNA GOSPODARKA III CEL STRATEGICZNY SPRAWNY SAMORZĄD
Cel operacyjny 1.1. Rozwój infrastruktury społecznej	Cel kierunkowy 1.1. Wzmocnienie potencjału demograficznego i funkcji rodziny Cel kierunkowy 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych Cel kierunkowy 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury Cel kierunkowy 3.4. Zapewnienie wydajnych i efektywnych systemów usług publicznych
Cel operacyjny 1.2. Zapewnienie lepszej opieki medycznej i ochrony zdrowia	Cel kierunkowy 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
Cel operacyjny 1.3. Zapewnienie atrakcyjnych warunków spędzania czasu wolnego dla młodzieży	Cel kierunkowy 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu Cel kierunkowy 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
Cel strategiczny 2 Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach	II CEL STRATEGICZNY DYNAMICZNA GOSPODARKA
Cel operacyjny 2.1. Rozwój i podniesienie standardów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	Cel kierunkowy 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
Cel operacyjny 2.2. Rozwój gospodarstw agroturystycznych oraz promocja turystyki	Cel kierunkowy 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
Cel operacyjny 2.3. Wspieranie przedsiębiorstw i inicjatyw, w szczególności w obszarze oferty turystycznej gminy	Cel kierunkowy 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu
Cel strategiczny 3 Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców	II CEL STRATEGICZNY DYNAMICZNA GOSPODARKA III CEL STRATEGICZNY SPRAWNY SAMORZĄD

Cel operacyjny 3.1. Tworzenie warunków do rozwoju nowoczesnej i zróżnicowanej mobilności	Cel kierunkowy 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych Cel kierunkowy 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury
Cel operacyjny 3.2. Zapewnienie większego dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej, gazowej	Cel kierunkowy 3.2. Rozwój obszarów pozaaglomeracyjnych
Cel operacyjny 3.3. Wykorzystanie przyrodniczego położenia gminy dla długofalowego rozwoju gospodarki	Cel kierunkowy 2.2. Wzmocnienie gospodarki wykorzystującej naturalne potencjały regionu Cel kierunkowy 3.3. Zapewnienie zintegrowanej i wydolnej infrastruktury

Źródło: Opracowanie własne

Nieodzownym elementem każdej Strategii Rozwoju jest Wieloletni Plan Inwestycyjny, zawierający kluczowe i strategiczne inwestycje planowane do wykonania w celu realizacji założeń i priorytetów, wskazanych w dokumencie strategicznym. Poniżej zamieszczono tabelę z kartami zadań, zawierającymi wybrane inwestycje kluczowe dla mieszkańców i władz gminy, których realizacja w szczególny sposób wpłynie na zmianę standardu życia mieszkańców.

Wybrane inwestycje, przedstawione poniżej nie wyczerpują katalogu przedsięwzięć możliwych do realizacji w ramach niniejszej strategii, lecz będą bezpośrednio wpisywać się w realizację wskazanych w rozdziale 8 *Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju gminy*.

Przedsięwzięcia zaplanowane do realizacji oraz ich lokalizacja, wynikają z diagnozy społecznej, gospodarczej i przestrzennej gminy Drawno, przeprowadzonej na jej podstawie analizy SWOT oraz w oparciu o opinie mieszkańców, wyrażone w czasie badania ankietowego, jak również w oparciu o potrzeby zgłoszone przez władze gminy.

Lp.	Nazwa przedsięwzięcia i zakres	Lokalizacja inwestycji	Okres realizacji	Szacunkowa wartość inwestycji w zł	Źródła inwestowania	Cel operacji (oznaczenie)
Karta zadania 1	Inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną: - modernizacja sieci wodociągowej, - modernizacja sieci kanalizacyjnej, - modernizacja oczyszczalni ścieków, - budowa oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków położonych na terenie gminy oraz stacji uzdatniania wody na terenie gminy Drawno	Barnimie i Podegrodzie, Chomętowo, Dominikowo, Konotop, Drawno	2023-2030	7 200 000,00 + 10 000 000,00 + 6 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat i Środowisko; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej; Środki własne.	3.2
Karta zadania 2	Budowa ciągów sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych) na obszarze gminy	Drawno, Kiełpino, Dominikowo	2023-2030	12 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1

Karta zadania 3	Budowa, przebudowa modernizacja, sieci dróg, mostów, chodników, przepustów oraz parkingów na obszarze gminy	Teren Gminy Drawno	2023-2030	8 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1
Karta zadania 4	Budowa, przebudowa, modernizacja, systemu oświetlenia ulicznego (wymiana, montaż nowych lamp) na obszarze gminy	Barnimie, Dominikowo, Święciechów, Drawno	2023-2030	300 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1
Karta zadania 5	Modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników na obszarze gminy	Teren Gminy Drawno	2023-2030	8 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1
Karta zadania 6	Rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej	Drawno, Dominikowo	2023-2030	5 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	2.1

Karta zadania 7	Modernizacja obiektów sportowo-rekreacyjnych	Drawno, Barnimie, Dominikowo	2023-2030	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	1.1
Karta zadania 8	Rewitalizacja centrum miejscowości Drawno.	Drawno	2023-2030	10 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.3
Karta zadania 9	Rozwój odnawialnych źródeł energii na terenie gminy	Teren Gminy Drawno	2023-2030	500 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.3
Karta zadania 10	Remont i modernizacja zabytkowych budynków, parków na terenie gminy	Chomętowo, Święciechów, Drawno	2023-2030	6 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	2.2

Karta zadania 11	Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez wyeliminowanie pokryć dachowych i innych odpadów zawierających azbest z obszaru gminy	Teren Gminy Drawno	2023-2030	60 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.3
Karta zadania 12	Montaż koszy na śmieci, ławek w ogólnodostępnych miejscach	Teren gminy Drawno	2023-2030	20 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1
Karta zadania 13	Budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego na terenie Gminy (m.in. place zabaw, siłownie napowietrzne, boiska wielofunkcyjne, ławki, punkty widokowe, ścieżki ekologiczne, smart ławki budowę multidyscyplinarnych, modułowych, całorocznych obiektów sportowych przewidzianych w sezonie zimowym np. w formie lodowisk oraz w sezonie letnim przekształconych np. w formę: torów rolkowych/wrotkarskich, rolkowisk, pumptracków bądź skateparków itp.)	Teren Gminy Drawno	2023-2030	200 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	1.3

Karta zadania 14	Termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej na terenie gminy	Drawno, Barnimie, Dominikowo, Kiełpino, Świąciechów	2023-2030	2 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.3
Karta zadania 15	Modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowo-edukacyjnej na terenie gminy	Drawno	2023-2030	3 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	1.1
Karta zadania 16	Gospodarka odpadami PSZOK	Drawno,	2023-2030	3 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	3.1

Karta zadania 17	Budownictwo komunalne	Drawno, Świąciechów	2023-2030	6 000 000,00	Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027; Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych; Środki własne.	1.1

KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI GMINY ORAZ OBSZARY STRATEGICZNEJ INTERWENCJI

9.1. Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej w gminie

Ustalenia i rekomendacje dotyczące prowadzenia polityki przestrzennej w gminie Drawno zostały opracowane na podstawie diagnozy stanu obecnego, istniejących uwarunkowań funkcjonalno-przestrzennych oraz zapisów dotyczących polityki przestrzennej w obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Ochrona środowiska i jego zasobów, w tym ochrona powietrza, przyrody i krajobrazu

- zachowanie istniejących form zagospodarowania (lasy, zasoby wodne), mogą zdarzyć się pojedyncze tereny oznaczone jako użytek Ls, które przeznaczone będą pod zabudowę (niewielkie fragmenty),
- dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych form krajobrazu leśnego i równowagi ekologicznej podstawowych ekosystemów,
- tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, uwzględniającego i zapewniającego ochronę podstawowych procesów ekologicznych,
- ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, zgodnie z warunkami stref ochronnych, na terenie których położona jest gmina, w tym uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- ochrona gleb poprzez hamowanie procesów degradacyjnych oraz zakaz zabudowy na terenach o wysokich klasach bonitacyjnych gleb, mogą zdarzyć się pojedyncze przypadki przeznaczenia gruntów klasy I-III pod zabudowę. Również w niewielkich ilościach, w ramach zawartej zabudowy,
- ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie w celach rekreacyjnych i turystycznych, ochrona i zachowanie spójności kompleksów leśnych,
- optymalne zagospodarowanie istniejących szlaków pieszych i rowerowych, wyznaczenie miejsc odpoczynku, biwakowania, ścieżek edukacyjnych, punktów widokowych, zgodnie z zasadami ochrony terenów o wysokich walorach przyrodniczych i krajobrazowych.
- odpowiednie oznakowanie miejsc o wysokich walorach przyrodniczo-krajobrazowych,
- zwiększenie retencji wodnej na terenach zurbanizowanych poprzez prawidłowe użytkowanie gleb, prowadzenie prac przeciwerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych,
- zwiększenie retencji wodnej na terenach leśnych poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na środowisko, krajobraz,
- poprawa stanu powietrza atmosferycznego i dbałość o wpływ na zmiany klimatu poprzez zwiększenie stopnia wykorzystania OZE, termomodernizację budynków, obiektów użyteczności publicznej i siedzib przedsiębiorstw,

- ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nienawożenie, nie składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków,
- poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez uregulowanie gospodarki wodno-ściekowej,
- zwiększenie retencji wodnej na terenach zurbanizowanych i rolniczych poprzez prawidłowe użytkowanie gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych,
- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych,
- dbałość o właściwe stosunki wodne obszaru,
- tworzenie warunków do rozwoju gospodarczego, uwzględniającego i zapewniającego ochronę podstawowych procesów ekologicznych.

Ochrona dziedzictwa kulturowego, zabytków oraz dóbr kultury

- ochrona konserwatorska i renowacja zabytków,
- eksponowanie i wykorzystywanie zabytków w celach turystycznych w sposób zrównoważony, umożliwiający zachowanie i utrzymanie zabytku,
- zachowanie zieleni w otoczeniu zabytków,
- promowanie zasobów dziedzictwa kulturowego w formie kompleksowej, by stanowiły całościowy zasób kulturowy udostępniony odwiedzającym,
- odpowiednie oznakowanie miejsc z zabytkami.

Zmiany w strukturze zagospodarowania terenów, w tym określenie szczególnych potrzeb w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej

- zapewnienie wysokiej jakości życia mieszkańców poprzez dostęp do wysokiej jakości infrastruktury technicznej: dróg, chodników, sieci wodociągowej i kanalizacyjnej,
- kształtowanie funkcjonalnych układów zabudowy zgodnie z zasadami ładu przestrzennego, dostępnych komunikacyjne, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę i mających dostęp do funkcji pozamieszkańczych,
- zapewnienie zieleni oraz dostępu do terenów rekreacji i wypoczynku,
- zwiększenie retencji wodnej na terenach zurbanizowanych poprzez prawidłowe użytkowanie gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych,

- organizacja przestrzeni publicznej, miejsc wypoczynku, rekreacji, skwerów, placów, zieleni urządzonej,
- dbałość o ład przestrzenny terenów mieszkaniowych, objęcie ich miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego,
- ograniczenie rozproszenia zabudowy przez rozwój budownictwa na zasadzie dogęszczania istniejących jednostek osadniczych,
- zapobieganie niekontrolowanemu rozpraszaniu się zabudowy, dbałość o optymalne wykorzystanie obecnych terenów zabudowanych, skupianie zabudowy i zachowywanie ciągłości układów przestrzennych,
- zachowanie ładu i spójności przestrzennej poprzez kontynuowanie tradycyjnych form osadnictwa, utrzymanie skali i struktury jednostek osadniczych, kształtowanie formy architektonicznej nowych obiektów w nawiązaniu do istniejącej architektury, aktualizowanie miejscowego planów zagospodarowania przestrzennego,
- utrzymanie skali i struktury jednostek gospodarczych,
- lokalizacja usług nieuciążliwych, wynikających z uzasadnionych potrzeb mieszkańców, w obrębie istniejących układów przestrzennych.

Lokalizacja obiektów handlu wielkopowierzchniowego

- stworzenie warunków do przestrzennej koncentracji usług,
- zapewnienie miejscom koncentracji usług dostępu do niezbędnej infrastruktury technicznej,
- ograniczenie negatywnego wpływu terenów koncentracji usług na sąsiadujące z nimi tereny mieszkaniowe, środowisko, krajobraz,
- rozwój bazy gastronomiczno-noclegowej na rzecz rozwoju turystyki, zgodnie z zasadami prowadzenia usług, w tym nieuciążliwych na terenach mieszkaniowych,
- tworzenie warunków do rozwoju przedsiębiorczości.

Lokalizacja kluczowych inwestycji celu publicznego

- ochrona terenów szczególnie ważnych z punktu widzenia publicznych celów ponadlokalnych i lokalnych jak: realizacja inwestycji komunalnych, usług publicznych, infrastruktury technicznej, realizacji dróg.

Rozwój systemów komunikacji, infrastruktury technicznej i społecznej

- modernizacja i poprawa stanu siedzib gminnych instytucji, w tym także ich estetyki,
- likwidacja barier architektonicznych i poprawa dostępności obiektów użyteczności publicznej dla osób z niepełnosprawnościami różnego typu,

- zapewnienie dogodnej dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, udogodnienia dla rowerzystów, bezpieczne przejścia dla pieszych,
- zwiększanie funkcjonalności obiektów użyteczności publicznej i w miarę możliwości łączenie różnych, uzupełniających się funkcji w jednym obiekcie,
- dbałość o ład przestrzenny i estetykę przestrzeni publicznych wokół obiektów użyteczności publicznej,
- kształtowanie funkcjonalnych układów zabudowy dostępnych komunikacyjnie, wyposażonych w niezbędną infrastrukturę,
- zapobieganie niekontrolowanemu rozpraszaniu się zabudowy, dbałość o optymalne wykorzystanie obecnych terenów zabudowanych, skupianie zabudowy i zachowywanie ciągłości układów przestrzennych,
- poprawa dostępności komunikacyjnej wewnątrz gminy,
- lokalizacja usług nieuciążliwych, wynikających z uzasadnionych potrzeb mieszkańców, w obrębie istniejących układów przestrzennych,
- organizacja przestrzeni publicznej, miejsc wypoczynku, rekreacji, skwerów, placów, zieleni urządzonej,
- zapewnienie dogodnej dostępności komunikacyjnej obiektów użyteczności publicznej, udogodnienia dla rowerzystów, bezpieczne przejścia dla pieszych,
- zapewnienie infrastruktury niezbędnej do prowadzenia działalności przemysłowej lub usługowej, w tym infrastruktury wodno-ściekowej.

Lokalizacja urządzeń wytwarzających energię o mocy zainstalowanej przekraczającej 500 kW,

- obszary z możliwością posadowienia ogniw fotowoltaicznych winny zostać określone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/w planie ogólnym – winny to być obszary przeznaczone pod tereny zabudowy produkcyjnej, składów, magazynów i usług z zakazem lokalizacji zabudowy mieszkaniowej
- na obszarach z przeznaczeniem pod obiekty wytwarzające energię elektryczną (ogniwa fotowoltaiczne) dopuścić się winno lokalizację obiektów zaplecza technicznego i administracyjno – socjalnego.
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego/w planie ogólnym - winno wskazywać obszary z możliwością lokalizacji elektrowni wiatrowych – mogą to być tereny rolnicze z dopuszczeniem lokalizacji elektrowni wiatrowych. Na obszarach tych winno dopuścić się lokalizację obiektów zaplecza technicznego i administracyjno – socjalnego.
- dla potrzeb rozwoju energetyki na terenie gminy winno dopuścić się możliwość budowy infrastruktury elektroenergetycznej NN - najwyższych napięć, WN – wysokich napięć, SN – średnich napięć i nN – niskich napięć, jako elementów sieci wytwórczej (własność inwestora budowy źródła energii odnawialnej), która poprowadzona zostanie do miejsca

przyłączenia, wskazanego przez właściwego operatora sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej.

- winno się dopuścić możliwość budowy przez właściwych operatorów nowych sieci NN, WN i SN (w tym również o charakterze ponadlokalnym), celem przyłączenia OZE do sieci oraz odbioru wyprodukowanej energii.
- w celu ochrony dróg publicznych przed pogorszeniem ich stanu technicznego w zakresie transportu materiałów i elementów konstrukcyjnych na potrzeby budowy obiektów wytwarzających energię ze źródeł odnawialnych obowiązują ustalenia przepisów odrębnych.

Lokalizacja przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko

- zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach mieszkalnych,
- zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach wykorzystywanych rolniczo,

Kształtowanie rolniczej i leśnej przestrzeni produkcyjnej

- dążenie do zachowania i odtworzenia naturalnych form krajobrazu leśnego i równowagi ekologicznej podstawowych ekosystemów,
- ochrona istniejących zasobów leśnych poprzez racjonalne wykorzystanie i zagospodarowanie ochrona i zachowanie spójności kompleksów leśnych,
- ochrona wód przed zanieczyszczeniami pochodzącymi ze źródeł rolniczych poprzez wdrożenie i przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej, np. nie nawożenie, nie składowanie nawozów i kiszzonek w pobliżu cieków,
- zwiększenie retencji wodnej na terenach rolniczych poprzez prawidłowe użytkowanie rolnicze gleb, prowadzenie prac przeciwoerozyjnych, zalesianie, tworzenie stref buforowych wzdłuż cieków, ochronę i odtwarzanie oczek wodnych i mokradeł, retencjonowanie wody w już istniejących zbiornikach i rowach oraz zachęcanie do wykonywania nowych zbiorników wodnych.
- rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na ekologicznych technologiach produkcji,
- ochrona gleb poprzez hamowanie procesów degradacyjnych oraz zakaz zabudowy na terenach o wysokich klasach bonitacyjnych gleb,
- wyposażenie obszarów produkcji rolnej w niezbędną infrastrukturę,
- ograniczenie zabudowy na obszarach gruntów o wysokich klasach bonitacyjnych poza zwartą zabudową, dopuszczenie w tych miejscach zabudowy gospodarczej związanej z produkcją rolną,
- zachowanie istniejących zadrzewień śródpolnych,

- dbałość o właściwe stosunki wodne obszaru,
- wspieranie zwiększania arealu gospodarstw,
- wspieranie rozwoju gospodarstw specjalistycznych,
- zakaz lokalizacji działalności uciążliwej lub szkodliwej dla rolnictwa na obszarach wykorzystywanych rolniczo,
- rozwój drobnego przetwórstwa rolno-spożywczego, opartego na ekologicznych technologiach produkcji.

Kształtowanie zagospodarowania przestrzennego na obszarach zdegradowanych i obszarach rewitalizacji oraz obszarach wymagających przekształceń, rehabilitacji, rekultywacji lub remediacji

- Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o rewitalizacji obszar zdegradowany charakteryzuje się koncentracją negatywnych zjawisk społecznych oraz stanem kryzysu w co najmniej jednej ze sfer dotyczących zjawisk gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych. Ponadto ust. 2 wskazuje, że „obszar zdegradowany może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych”.
- Obszary zdegradowane winny zostać wyznaczone na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji, gdzie winno się wskazać jednostki referencyjne charakteryzujące się problemami w sferze społecznej przy jednoczesnym występowaniu problemów przynajmniej w jednej innej sferze oraz największą liczbą zidentyfikowanych negatywnych zjawisk.
- Zgodnie z art. 10 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji, obszar rewitalizacji to „obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację (...). Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby mieszkańców gminy. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic”.
- w związku z art. 10 ww. ustawy winy zostać wyznaczone podobszary, na których występuje wysokie natężenie negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej oraz środowiskowej a jednocześnie mający istotne znaczenie dla rozwoju gminy i planowane jest na nim przeprowadzenie działań rewitalizacyjnych,
- zaleca się poddanie rehabilitacji lub odpowiedniej modernizacji zabudowy powstałej przed rokiem 1945 oraz nieużytkowanej zabudowy przemysłowej. Szczegółowe zasady tych działań powinny być określone w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego,

- gmina winna planować uporządkowanie istniejącej zabudowy mieszkaniowej, rekreacyjnej, usługowej i przemysłowej na podstawie wniosków z bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę z zapewnieniem właściwego układu komunikacyjnego. Zasady realizacji zabudowy winny uwzględniać ustalone w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego walory architektoniczne i krajobrazowe w kontekście przyjętych zasad zagospodarowania dla omawianych terenów. Zaproponować winno się takie formowanie zabudowy w zakresie gabarytów, spadków dachów ich kolorystyki oraz wskaźników zabudowy, które stanowią kontynuację oraz uzupełnienie walorów krajobrazowych Gminy. Powyższe założenia winny mieć pozytywny wpływ na walory architektoniczne i krajobrazowe, stanowiąc jednocześnie kontynuację funkcji w zwartej strukturze przestrzennej.

9.2. Model struktury funkcjonalno – przestrzennej gminy

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej obrazuje strategiczne pomysły na rozwój gminy zorientowane terytorialnie i jest efektem zintegrowanego procesu planistycznego. W swym założeniu ma stanowić porządkujący składnik strategii, źródło i rodzaj najważniejszych ustaleń rozwojowych osadzonych przestrzennie. Bazą modelu jest przestrzeń, która jest dobrem i zasobem o strategicznym znaczeniu dla społeczności lokalnych. Przestrzeń ma określoną powierzchnię, posiada konkretną wartość, a jednocześnie zmienia się pod wpływem trendów globalnych (np. zmiany klimatyczne) oraz lokalnych (np. podlega silnej presji rozwojowej i zawłaszczaniu przez indywidualnych właścicieli).

Model rozumiany jest jako przedstawienie długookresowej strategicznej wizji rozwoju gminy wynikającej z wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań, zdiagnozowanych potrzeb rozwojowych i posiadanego potencjału, z uwzględnieniem jego specyfiki i zróżnicowania wewnętrznego. Model wskazuje obszary, które strategia rozwoju uznaje za istotne dla osiągnięcia celów rozwoju, obszary wymagające ochrony oraz rodzaje powiązań funkcjonalnych występujących pomiędzy poszczególnymi obszarami.

Główne zadania modelu to:

- obrazować kierunki rozwoju przestrzennego,
- opisywać spodziewane efekty przekształceń przestrzeni wynikające z realizacji celów strategii oraz wyjaśniać spójność interwencji dedykowanych danym obszarom,
- określać i hierarchizować obszary o różnych charakterystykach oraz powiązaniach między nimi, formułować ogólne zalecenia (rekomendacje) i zasady dotyczące gospodarowania przestrzenią (ze szczególnym uwzględnieniem obszarów istotnych z punktu widzenia rozwoju gminy),
- ustalać ramy współpracy z interesariuszami na obszarach realizacji wyznaczonych celów rozwoju (np. właścicielami nieruchomości, instytucjami rządowymi i JST, inwestorami, przedsiębiorcami),
- tłumaczyć wartości ważne w długiej perspektywie czasowej, wyrażane w wizji rozwoju decydujące o prowadzonej polityce rozwoju,
- definiować interes publiczny poprzez ustalenie ram działania dla strategii, polityk i użytkowania przestrzeni, a w konsekwencji pełnić funkcje prewencyjne przed ewentualnymi konfliktami – społecznymi, przestrzennymi, środowiskowymi (np. dotyczącymi lokalizowania kontrowersyjnych inwestycji).

W ramach najważniejszych zadań inwestycyjnych na obszarze gminy Drawno można wymienić:

Infrastruktura komunikacyjna:

- budowa sieci dróg rowerowych (ścieżek rowerowych, zaplecza technicznego typu miejsca postojowe, elektryczne stacje ładowania rowerów itp.),
- modernizacja i rozbudowa systemu oświetlenia ulicznego (wymiana i montaż nowych lamp energooszczędnych),

- budowa, przebudowa, modernizacja, sieci dróg, mostów, przepustów oraz parkingów,
- modernizacja i budowa dróg lokalnych i chodników.

Infrastruktura rekreacyjno-sportowa:

- rozwój infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej,
- modernizacja obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- budowa zaplecza sportowo-rekreacyjnego - m.in. place zabaw, boiska sportowe, boisko wielofunkcyjne, basen, punkty widokowe, ścieżki ekologiczne, smart ławki, budowę multi-dyscyplinarnych, modułowych, całorocznych obiektów sportowych przewidzianych w sezonie zimowym np. w formie lodowisk oraz w sezonie letnim przekształconych np. w formę: torów rolkowych/wrotkarskich, rolkowisk, pumtracków bądź skateparków itp.

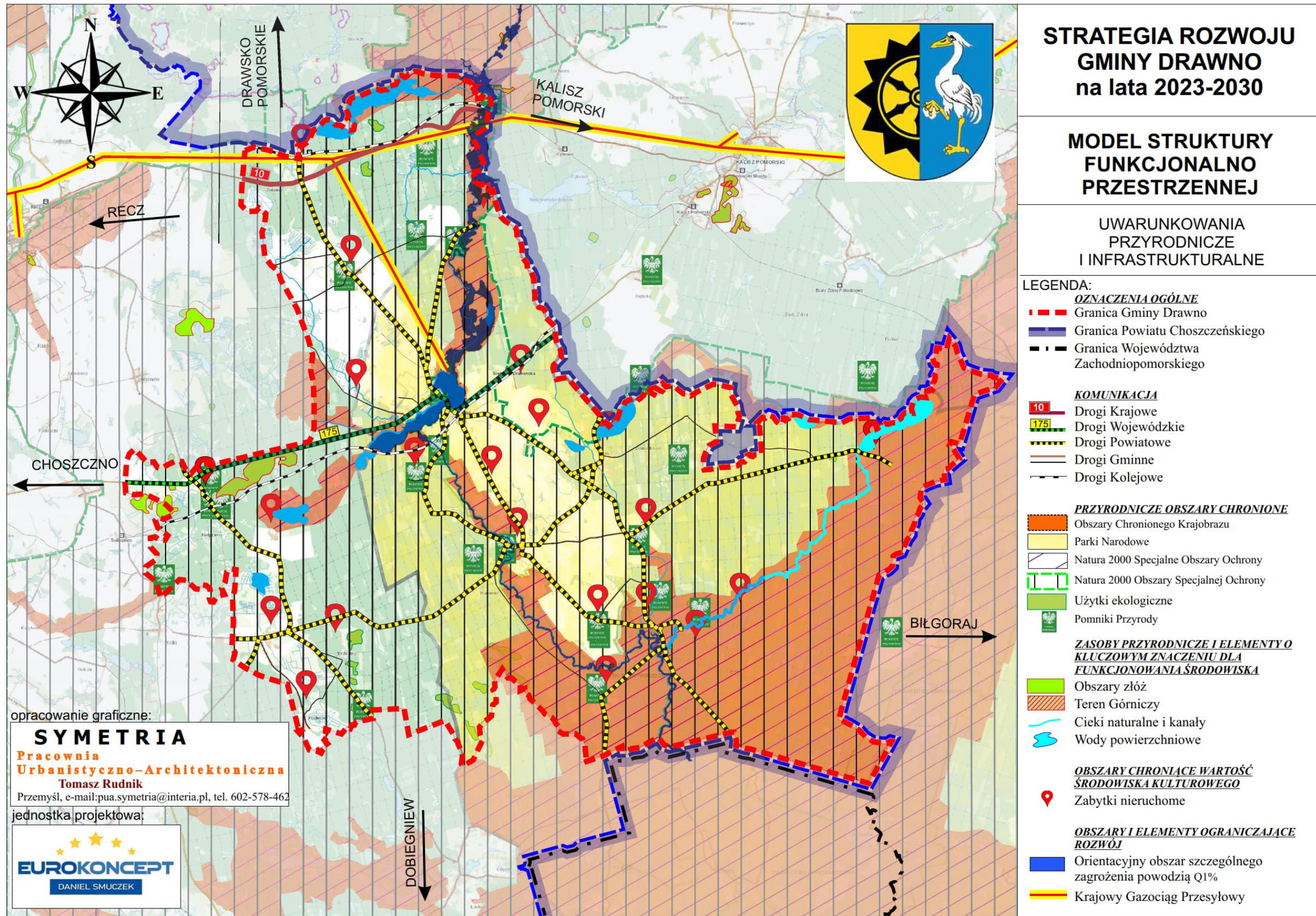
Infrastruktura techniczna i przestrzeń publiczna:

- inwestycje w infrastrukturę wodno-kanalizacyjną:
 - budowa oraz rozbudowa sieci kanalizacji i sieci wodociągowej oraz modernizacja sieci istniejących,
 - budowa przydomowych oczyszczalni ścieków,
 - modernizacja oczyszczalni ścieków, przepompowni ścieków oraz stacji uzdatniania wody wraz z hydroforniami,
- rozwój odnawialnych źródeł energii,
- rewitalizacja przestrzeni publicznej,
- termomodernizacja oraz modernizacja budynków użyteczności publicznej.

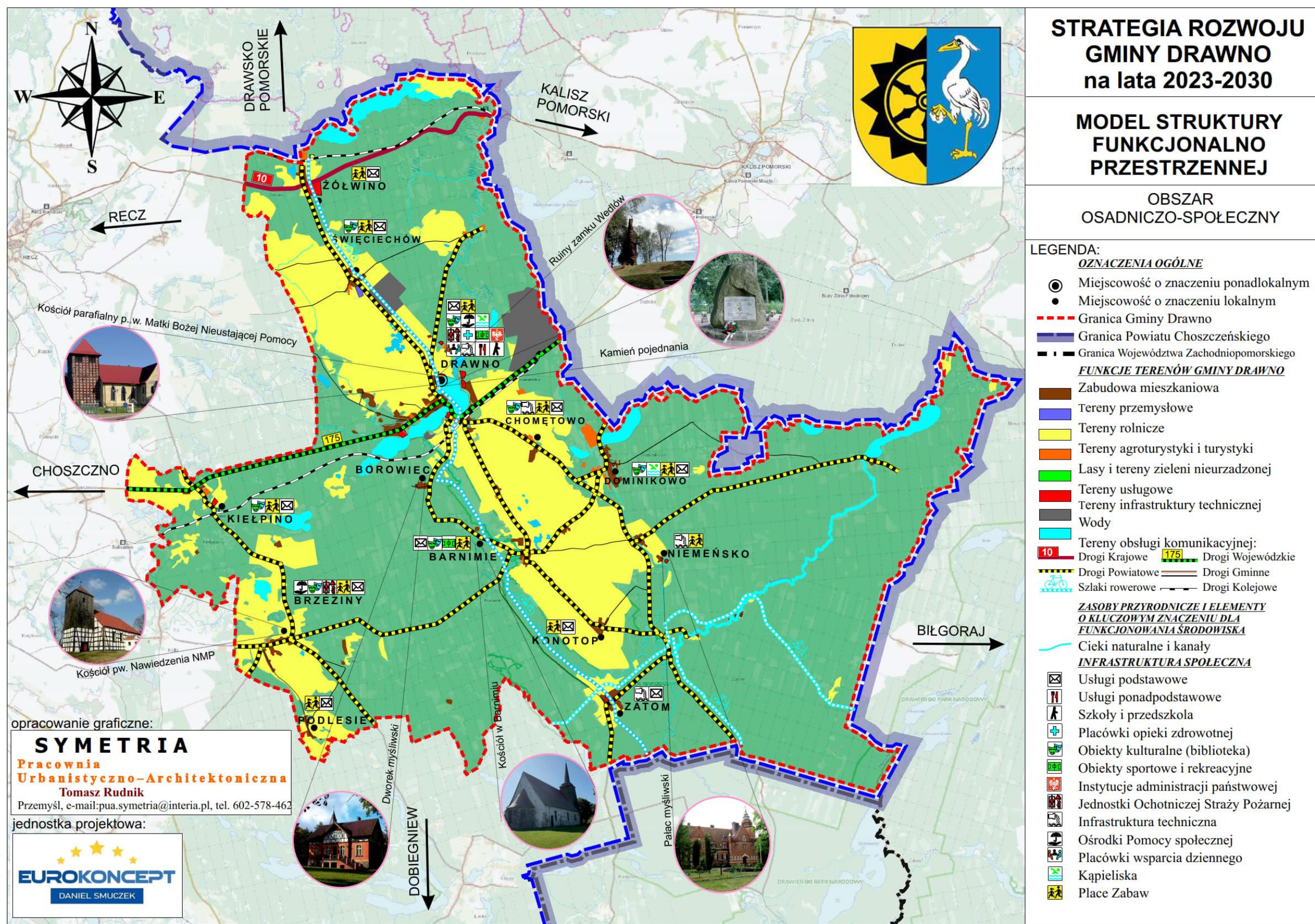
Infrastruktura społeczna:

- niwelacja barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych i starszych, w szczególności budynkach użyteczności publicznej,
- modernizacja budynków w centrum miasta Drawno,
- modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej,
- budowa infrastruktury zapewniającej opiekę najmłodszym dzieciom, w tym budowa żłobka.

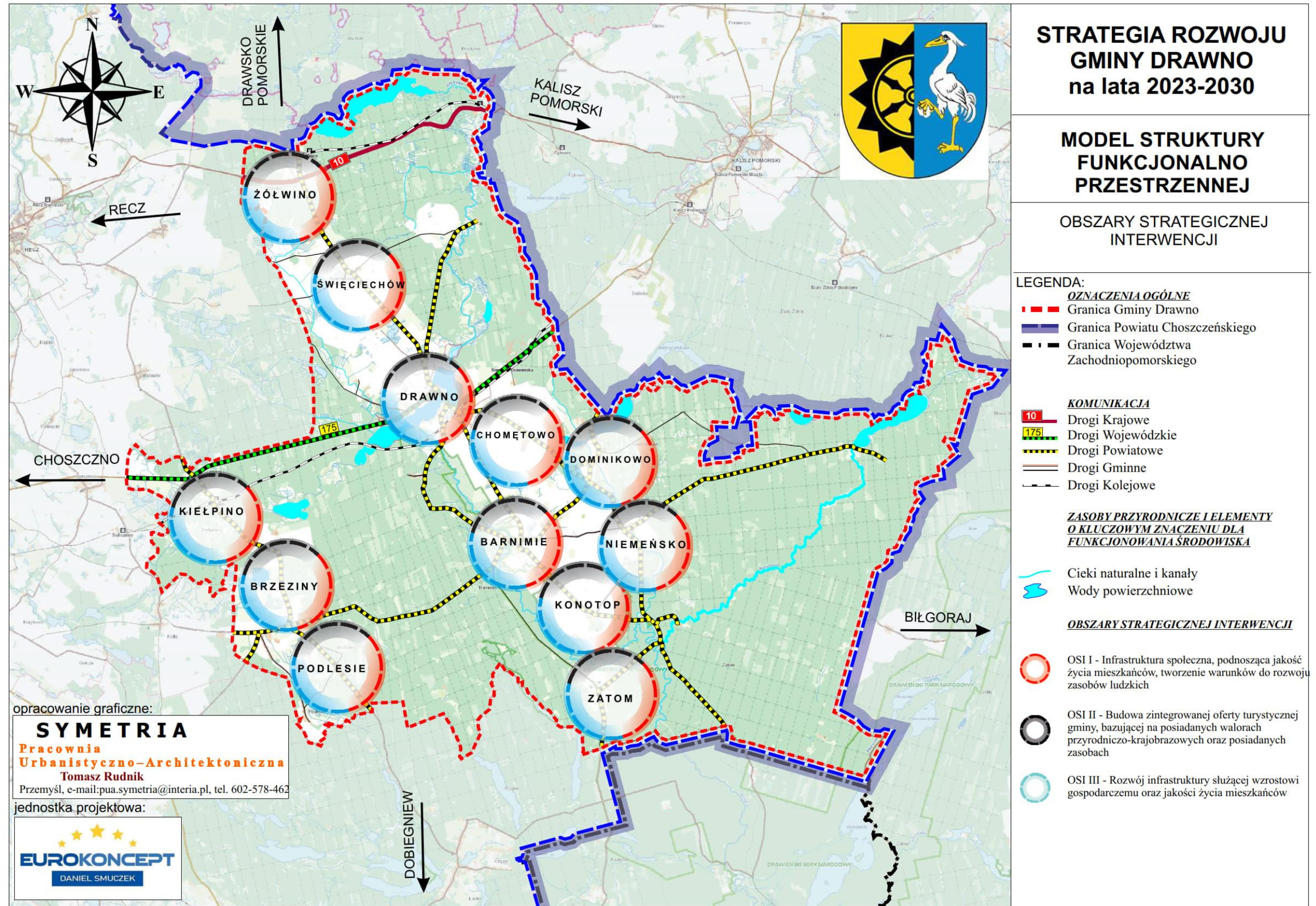
Wskazane w rozdziale 8 zadania inwestycyjne wynikają z diagnozy społeczno-gospodarczo-przestrzennej gminy, jak również zostały wskazane przez mieszkańców jako konieczne do realizacji w celu rozwoju gminy. Z uwagi na to, iż Strategia jest dokumentem wskazującym kierunki rozwoju w perspektywie kilkuletniej i na etapie jej opracowania trudno jest z dokładnością określić, w których miejscowościach gminy Drawno poszczególne projekty będą realizowane, na Modelu struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno - Wieloletni Plan Inwestycyjny projekty te zostały wskazane przy wszystkich miejscowościach gminy. Takie podejście nie będzie również ograniczało gminy i jej miejscowości jedynie do realizacji zadań inwestycyjnych wskazanych w strategii pozwoli również na elastyczne planowanie rozwoju gminy w oparciu o jej miejscowości z uwzględnieniem możliwości finansowanych.

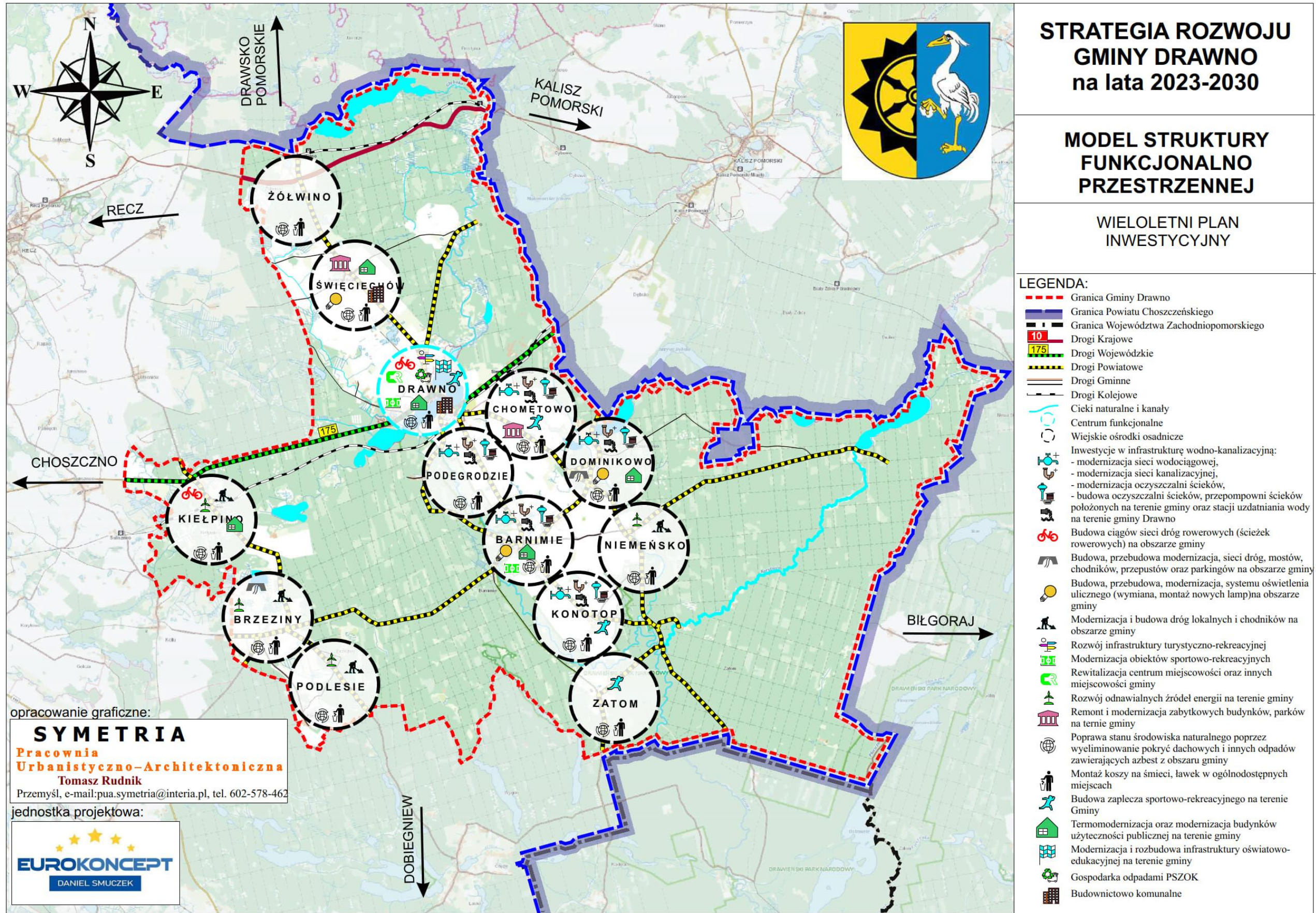
Mapa 2 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno – Funkcje terenów w gminie

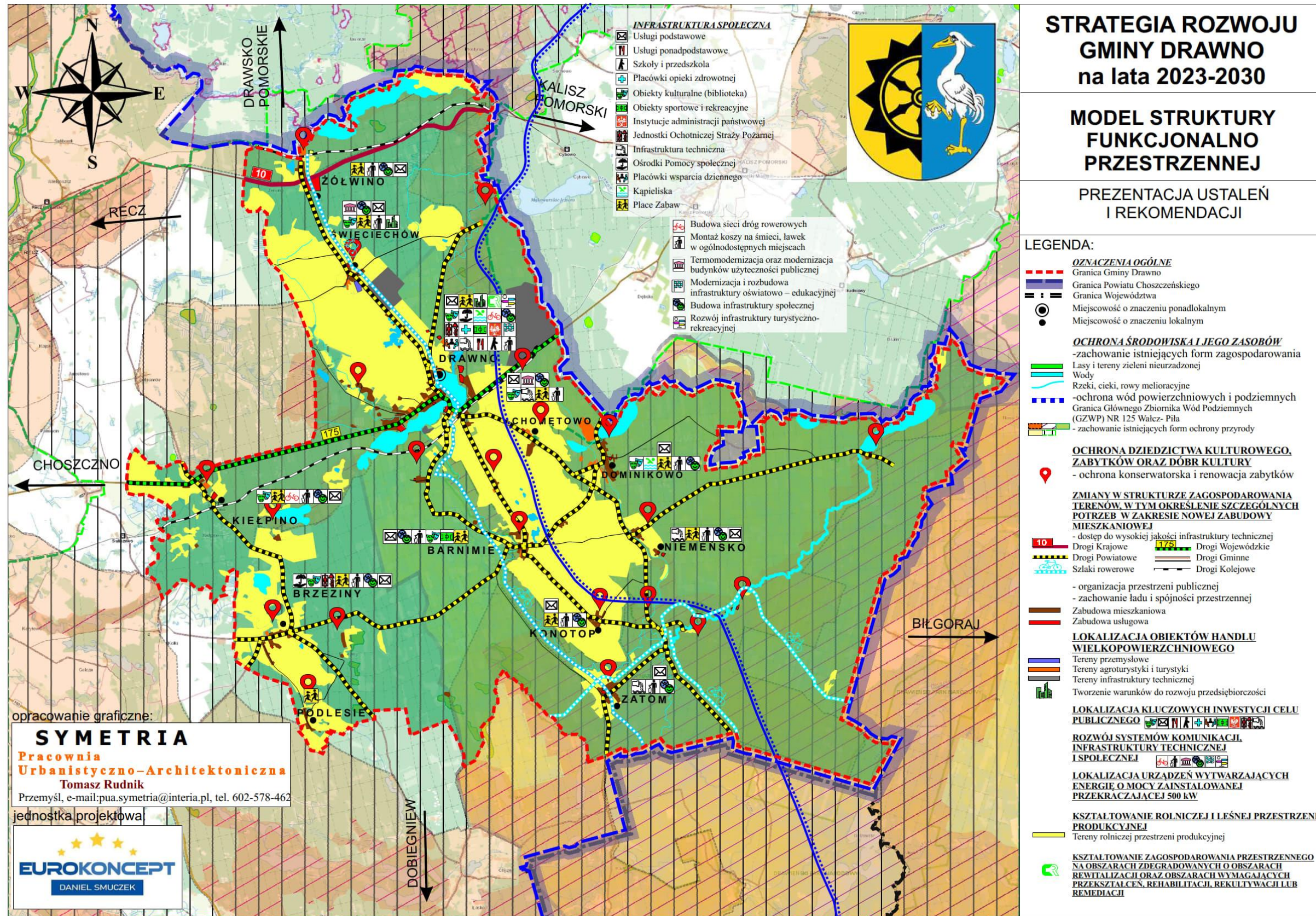
Źródło: Opracowanie własne

Źródło: Opracowanie własne

Źródło: Opracowanie własne

Źródło: Opracowanie własne

9.3. Obszary strategicznej interwencji wraz z zakresem planowanych działań

Gmina Drawno położona jest w obrębie wydzielonych obszarów specjalnych, które zostały wyznaczone w strategicznych i planistycznych dokumentach krajowych i wojewódzkich. W celu ich identyfikacji zostały przeanalizowane następujące dokumenty:

- **Strategia Na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 r.);**
- **Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030);**
- **Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030;**
- **Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego.**

Przez obszary specjalne rozumie się:

- **OF (obszary funkcjonalne)** – obszary, na których występuje względnie wyodrębniający się, intensywny i otwarty system powiązań społecznych, gospodarczych lub przyrodniczych, uwarunkowanych cechami środowiska geograficznego (przyrodniczego i antropogenicznego). Szczególnym typem obszaru funkcjonalnego jest miejski obszar funkcjonalny;
- **OSI (obszary strategicznej interwencji)** – określone w strategii rozwoju obszary o zidentyfikowanych lub potencjalnych powiązaniach funkcjonalnych lub o szczególnych warunkach społecznych, gospodarczych lub przestrzennych, decydujących o występowaniu barier rozwoju lub trwałych, możliwych do aktywowania potencjałów rozwojowych, do którego jest kierowana interwencja publiczna, łącząca inwestycje - w szczególności gospodarcze, infrastrukturalne lub dotyczące zasobów ludzkich, finansowane z różnych źródeł lub przez rozwiązania regulacyjne.

1. OSI Krajowe - Krajowa Strategią Rozwoju Regionalnego 2030 (KSRR 2030):

- **Obszary zagrożone trwałą marginalizacją**

Zgodnie z załącznikiem 1. Lista gmin zagrożonych trwałą marginalizacją: programowanie 2021-2027 do KSRR 2030, wśród gmin zagrożonych trwałą marginalizacją znalazła się gmina Drawno.

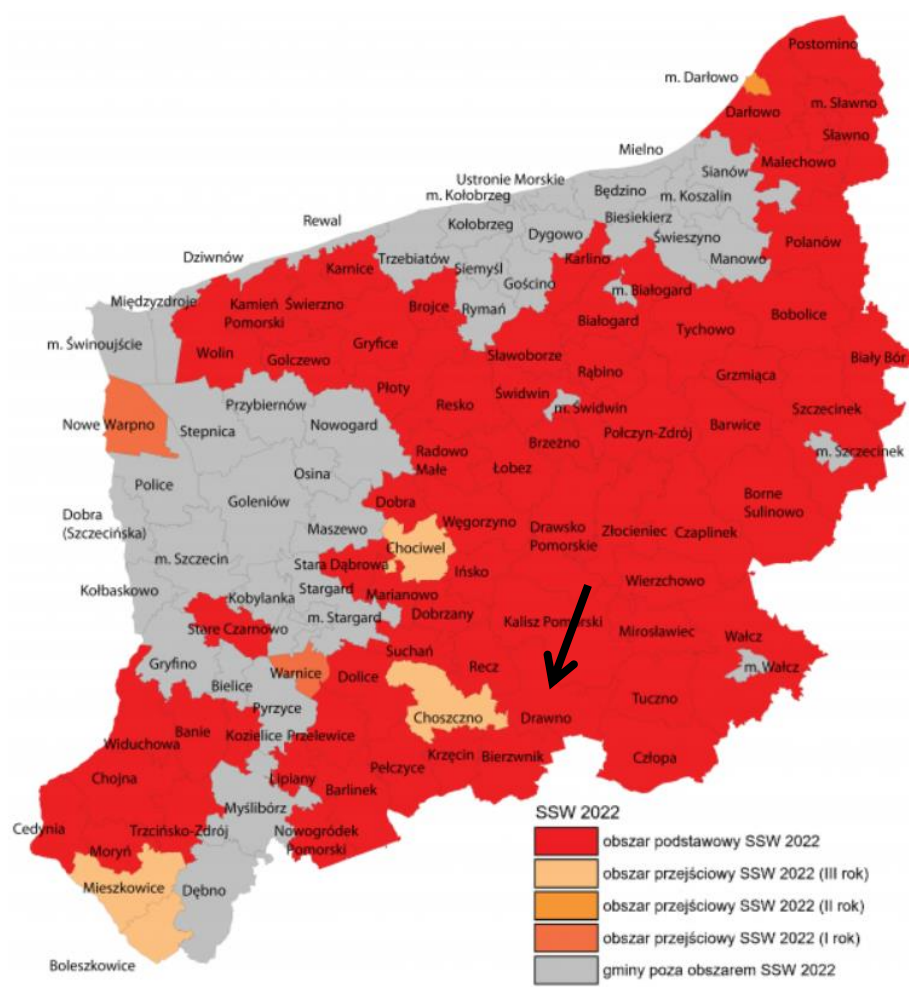
Obszary zagrożone trwałą marginalizacją charakteryzują się peryferyjnym położeniem poza obszarami głównych aglomeracji oraz słabą dostępnością transportową. Głównym problemem tych obszarów jest niekorzystna sytuacja demograficzna, przejawiająca się starzeniem się społeczeństwa i odpływem młodych, wykształconych osób, a także słabym dostępem do podstawowych usług publicznych oraz dużym zapotrzebowaniem na świadczenia pomocy społecznej. Oprócz tego wyróżnia się tu niski poziom przedsiębiorczości, problemy strukturalne w rolnictwie, niski zasób pozarolniczych miejsc pracy oraz niski poziom wykształcenia i kwalifikacji zawodowych mieszkańców, co przekłada się tym samym na niski poziom atrakcyjności inwestycyjnej.

2. OSI Regionalne - Strategia Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030

Z określonych w Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030 w ramach terytorialnego wymiaru polityki rozwoju obszarów strategicznej interwencji, gmina Drawno wpisuje się w obszar problemowy o szczególnej w skali województwa kumulacji niekorzystnych zjawisk społecznych, gospodarczych i przestrzennych – Specjalnej Strefy Włączenia. Do najważniejszych cech wskazanego obszaru zalicza się:

- ✓ w przeważającej mierze obejmuje obszary pokryte gruntami rolnymi i leśnymi,
- ✓ obejmuje obszary o kumulacji negatywnych zjawisk społeczno-gospodarczych,
- ✓ występuje depopulacja - odpływ ludności do terenów o wyższym potencjale rozwojowym,
- ✓ obejmuje duży odsetek małych miast w przeszłości obsługujących obszary wiejskie (PGR-y), obecnie zdegradowanych,
- ✓ stanowi potencjalne miejsce rozwoju gałęzi biogospodarki (baza produkcyjna i surowcowa),
- ✓ stanowi niewykorzystywany potencjał pojezierzy w rozwoju turystyki,
- ✓ występuje słaba dostępność komunikacyjna środkowej części SSW do ośrodków miejskich wszystkich poziomów, poza ośrodkami lokalnymi,
- ✓ występuje słaba dostępność do usług publicznych,
- ✓ występuje znaczne oddalenie od ośrodka wojewódzkiego.

Mapa 6 Specjalna Strefa Włączenia

Źródło: Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego – WZS.

Do planowanych kierunków interwencji na obszarze Specjalnej Strefy Włączenia w województwie zachodniopomorskim zalicza się następujące cele oraz przypisane do nich priorytety:

CELE	PRIORYTETY
Aktywizacja infrastrukturalna obszarów wymagających specjalnego wsparcia	Poprawa dostępności komunikacyjnej do krajowych i regionalnych ośrodków rozwoju
	Poprawa dostępności komunikacyjnej do centrów subregionalnych i lokalnych obszarów wzrostu
Aktywizacja gospodarcza obszarów wymagających specjalnego wsparcia	Wzrost konkurencyjności gospodarczej w oparciu o rozwój regionalnych specjalizacji
	Rozwój stref inwestycyjnych i obszarów

	intensywnej aktywności gospodarczej
	Wsparcie dla OZE, w tym energetyki rozproszonej
Aktywizacja społeczna i zawodowa mieszkańców obszarów wymagających specjalnego wsparcia	Wsparcie aktywizacji społecznej i ekonomii społecznej
	Zwiększenie dostępności do usług publicznych
	Wsparcie dla edukacji, w tym zakresie dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnych rynków pracy
	Wspieranie zatrudnienia i mobilności pracowników

Źródło: Specjalna Strefa Włączenia na obszarze województwa zachodniopomorskiego oraz planowane kierunki działań interwencyjnych, s. 27

3. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego

Gmina Drawno jest położona na terenie następujących obszarów funkcjonalnych o znaczeniu ponadregionalnym, określonych w Planie Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Zachodniopomorskiego:

- obszarów o różnym potencjale, stopniu rozwoju i celach rozwojowych,
- obszarów, które z uwagi na występujące zasoby przyrodnicze i kulturowo-krajobrazowe, wymagają równoważenia celów gospodarczych z celami ochronnymi,
- obszarów konfliktów i zagrożeń.

Obszar o różnym potencjale, stopniu rozwoju i celach rozwojowych

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój działalności gospodarczej związanej z gospodarką rolną i turystyką;
- 2) rozwój kapitału ludzkiego oraz wzrost poziomu życia mieszkańców;
- 3) wzmocnienie powiązań funkcjonalnych obszarów wiejskich z lokalnymi ośrodkami osadniczymi;
- 4) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 5) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 6) racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska przyrodniczego;
- 7) rozwój turystyki, w tym agroturystyki, funkcji sportowo-rekreacyjnych i uzdrowiskowych,
- 8) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) rozwój bazy usług publicznych;

- 2) zapobieganie procesom rozpraszania zabudowy powodującym degradację terenów otwartych i przydatnych dla rolnictwa;
 - 3) ochrona zasobów leśnych oraz rozwój zrównoważonej i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej;
 - 4) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową;
 - 5) rozwój funkcji sportowo-rekreacyjnej i turystycznej, w tym agroturystyki oraz lecznictwa uzdrowiskowego z zastosowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.
- **Obszary, które z uwagi na występujące zasoby przyrodnicze i kulturowo-krajobrazowe, wymagają równoważenia celów gospodarczych z celami ochronnymi**

Wiodące kierunki zagospodarowania:

- 1) rozwój różnych form usług turystycznych i uzdrowiskowych;
- 2) ochrona terenów o najwyższych walorach przyrodniczych i krajobrazowych;
- 3) rozwój gospodarki rolnej i przemysłu;
- 4) rozwój infrastruktury technicznej i transportowej;
- 5) poprawa dostępności komunikacyjnej obszaru w wymiarze lokalnym, regionalnym, krajowym i transgranicznym;
- 6) rozwój funkcji turystycznej w dostosowaniu do zasad ochrony obszarów cennych przyrodniczo i kulturowo.

Zasady i warunki zagospodarowania:

- 1) zagospodarowanie przestrzenne obszaru z uwzględnieniem potrzeb związanych z obronnością i bezpieczeństwem publicznym;
- 2) rozwój i modernizacja infrastruktury granicznej, transportowej i logistycznej;
- 3) integrowanie systemów komunikacyjnych i usprawnienie powiązań transportowych;
- 4) wspieranie rozwoju nowych funkcji, zwiększających zakres świadczonych usług o charakterze ponadlokalnym, w tym logistycznych;
- 5) poprawa dostępu do usług publicznych zlokalizowanych w miastach i na obszarach wiejskich;
- 6) współpraca transgraniczna w zakresie planowania przestrzennego i społeczno-gospodarczego, realizacja i koordynacja wspólnych działań i projektów, zapewniających integrację planowania w zakresie ochrony środowiska, gospodarki wodnej oraz infrastruktury transgranicznej,
- 7) poprawa wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną i transportową.

4. OSI – Lokalne - Strategia Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030

W ramach Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 wyodrębniono trzy cele strategiczne, które są względem siebie równoważne i uzupełniające się:

- **CEL STRATEGICZNY 1: Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich**
- **CEL STRATEGICZNY 2: Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach**
- **CEL STRATEGICZNY 3: Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców**

Cele te powiązane są ze zidentyfikowanymi lokalnymi obszarami strategicznej interwencji, co zostało przedstawione w załączniku graficznym, stanowiącym *mapę nr 27 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno - Obszary strategicznej interwencji* w podrozdziale 10.2. Z kolei działania planowane do realizacji w ramach wyznaczonych obszarów strategicznym, w ujęciu graficznym przedstawia *mapa nr 28 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej Gminy Drawno - Zakres planowanych działań w obszarach strategicznej interwencji*.

SYSTEM REALIZACJI STRATEGII, W TYM WYTYCZNE DO SPORZĄDZANIA DOKUMENTÓW WYKONAWCZYCH

10.1. System realizacji strategii

W procesie wdrażania Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2022-2030 niezmiernie ważnym elementem jest jej monitoring. Poprzez gromadzenie i analizę danych wprowadzony zostanie system stałej kontroli i oceny efektów realizacji ustaleń strategii. Pozwoli to na identyfikację zaistniałych nieprawidłowości, a następnie rozwiązanie oraz zapobieganie ich negatywnym skutkom w przyszłości.

Jednym z elementów wdrażania niniejszej strategii jest obowiązek pracowników Urzędu oraz jednostek organizacyjnych do zapoznania się z dokumentem oraz wyznaczenie obszarów, za które każda jednostka, wydział lub pracownik będą odpowiedzialni. Dodatkowo, rekomenduje się przyjęcie lub aktualizację szczegółowych planów i programów określających dokładny zakres działań koniecznych do realizacji danego celu strategicznego m.in. program ochrony środowiska, gminny program opieki nad zabytkami, strategia rozwiązywania problemów społecznych, strategia rozwoju kultury czy programy jednoroczne. Dodatkowo planuje się opracowanie gminnego programu rewitalizacji.

Wdrażając strategię, gmina Drawno będzie dbała o dobrą współpracę z lokalnymi organizacjami pozarządowymi, otoczeniem społeczno-gospodarczym, ale również z innymi jednostkami samorządu terytorialnego oraz administracją rządową.

System monitorowania pełni funkcje kontrolne oraz weryfikujące skuteczność wdrażanych przedsięwzięć. Efekty strategii będą monitorowane i opisywane w corocznym Raporcie o stanie gminy, który jest obowiązkowym dokumentem zgodnie z art. 28aa ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym. Zgodnie z powyższą ustawą „Raport obejmuje podsumowanie działalności wójta w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady gminy i budżetu obywatelskiego.” Jednocześnie monitorowanie strategii umożliwi także rzetelne informowanie podmiotów zewnętrznych o uzyskanych wynikach, zrealizowanych działaniach, osiągniętych celach i planowanych strategicznych inwestycjach czy projektach.

Podstawę do podjęcia działań naprawczych i ewentualnej aktualizacji strategii będzie stanowił system monitorowania i ewaluacji. Aktualizacja strategii następować będzie w przypadku, gdy: stwierdzony zostanie brak osiągnięcia założonych celów, zaistnieje potrzeba wprowadzenia do strategii nowego zadania, zmiany harmonogramu realizacji, planu finansowego lub konieczność aktualizacji wskaźników. Wprowadzenie ewentualnych poprawek i aktualizacji strategii będzie wymagało przyjęcia odpowiedniej uchwały przez Radę Miejską w Drawnie, tak aby program mógł w dalszym ciągu spełniać swoje zadania operacyjne. W celu zachowania przejrzystości strategii wszelkie zmiany będą sygnalizowane w odpowiednim załączniku do uchwały Rady Miejskiej w postaci rejestru zmian.

Jednocześnie wszelkie zmiany w dokumencie strategicznym będą musiały posiadać swoje uzasadnienie merytoryczne. W trakcie wdrażania strategii będą mogli być również uwzględnieni dodatkowi partnerzy (zupełnie nowi, jak i zastępujący dotychczas funkcjonujących w strategii). Akceptowane będą te inicjatywy, które mogą się przyczynić do sukcesu wdrożenia dokumentu.

Nie przewiduje się zmiany celów strategicznych w całym horyzoncie strategii. Procedura aktualizacji strategii obejmuje następujące elementy:

- zgłoszenie przez interesariuszy (mieszkańcy, podmioty działające na obszarze gminy) przedsięwzięć/kierunków działań przyczyniających się do realizacji celów strategii lub innej proponowanej zmiany. Propozycje będzie można zgłaszać w formie pisemnej do Urzędu Miejskiego w Drawnie przy wykorzystaniu karty projektu oraz formularza

zgłaszania uwag umieszczonych na stronie internetowej gminy oraz dostępnych w ww. urzędzie,

- weryfikacja zgłoszonych przedsięwzięć - kierunków działań lub propozycji innych zmian przez jednostkę, referat bądź pracownika odpowiedzialnego za aktualizację strategii,
- podjęcie decyzji o włączeniu lub odmowie włączenia zgłoszonych działań/kierunków działań bądź innej proponowanej zmiany do strategii oraz konieczności jej aktualizacji,
- przyjęcie odpowiedniej uchwały przez Radę Miejską w Drawnie.

10.2 Wdrażanie Strategii

Za wdrażanie Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 odpowiedzialny jest Burmistrz Drawna, który corocznie składa Radzie Miejskiej w Drawnie sprawozdanie z jej realizacji. Burmistrz odpowiedzialny jest ponadto za bieżący nadzór nad realizacją Strategii, dbałość o zagwarantowanie środków finansowych na jego skuteczną realizację oraz pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, a także podejmowanie decyzji o potrzebie dokonania zmian dokumentu.

Burmistrz Drawna oraz Rada Miejska w Drawnie jako Samorząd Gminy będą zaangażowani w realizację Strategii poprzez następujące obszary aktywności:

- **OBSZAR BEZPOŚREDNICH KOMPETENCJI** - Samorząd jest odpowiedzialny za programowanie i późniejszą koordynację wdrażania dokumentu strategicznego. Główna jego rola sprowadza się do sprawowania funkcji strategiczno-kontrolnej nad wdrażaniem Strategii. Równolegle Samorząd jest wykonawcą działań przypisanych kompetencyjnie tej jednostce samorządu terytorialnego i wykonuje je w ramach

własnych struktur (Urząd Miejski w Drawnie i gminne jednostki organizacyjne) bądź we współpracy z jednostkami autonomicznymi wobec samorządu lokalnego.

- **OBSZAR POŚREDNIEGO ODDZIAŁYWANIA** - obejmuje animacje projektów i działań, które finalnie realizowane będą przez partnerów społeczno-gospodarczych. W przypadku przedsięwzięć podejmowanych wspólnie przez Samorząd gminy Drawno z innymi partnerami społeczno-gospodarczymi, Samorząd może zapewnić udział i realizację roli lidera w partnerstwie oraz partycypację finansową.

Zgodnie z właściwością gminy, zarządzanie i koordynacja wdrażania Strategii prowadzona będzie w strukturach organizacyjnych Urzędu Miejskiego w Drawnie w ramach Referat planowania inwestycji i ochrony środowiska. Zadania realizowane przez każdego z pracowników, wchodzących w skład Referatu wykonywane będą w ramach swoich kompetencji.

Do zadań pracowników Referatu planowania inwestycji i ochrony środowiska będzie należało:

- przygotowanie, koordynowanie oraz wdrażanie przedsięwzięć ujętych w ramach wykazu kierunków działań służących realizacji celów Strategii,
- uaktualnianie i kontynuacja procesu planowania, także w odniesieniu do poszerzenia Strategii o działania uwzględniające inne kategorie,
- dalsze programowanie procesów rozwojowych, wykraczających poza okres realizacji niniejszego dokumentu strategicznego (tj. po roku 2030),
- koordynowanie, animowanie i inspirowanie działań społeczności lokalnej służących wdrożeniu zamierzeń Strategii,
- monitorowanie realizacji i ewaluacja procesu wdrażania Strategii;
- przygotowywanie sprawozdań i dokonywanie wewnętrznej oceny efektów wdrażania Strategii,
- harmonizowanie i poszerzanie partnerstwa,
- poszukiwanie nowych źródeł finansowania działań.

Zespół pracowników Urzędu Miejskiego na potrzeby corocznego obowiązkowego Raportu o stanie gminy (do końca maja) będzie przygotowywał sprawozdanie z realizacji Strategii w poprzednim roku, zawierające informacje o zadaniach ukończonych, zadaniach będących w trakcie wykonywania oraz zadaniach nierozpoczętych wraz z wyjaśnieniem przyczyn ewentualnych opóźnień. Konsekwencją wniosków, zawartych w sprawozdaniu może być propozycja nanoszenia zmian w dokumencie, polegających na przykład na zmianach terminów, usuwaniu, czy też dodawaniu określonych zapisów.

W proces opracowania, wdrażania i monitorowania Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 zaangażowane zostały różne grupy podmiotów i instytucji, w tym m.in.:

- Administracja rządowa – Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska;
- Administracja samorządowa – w tym m.in. sąsiednie gminy i Zarząd Województwa Zachodniopomorskiego;
- Instytucje i podmioty sektora społecznego – w tym m.in. organizacje pozarządowe, organizacje społeczne, fundacje;

- Instytucje i podmioty sektora gospodarczego- w tym m.in. przedsiębiorstwa, grupy producentów oraz instytucje otoczenia biznesu.

Istotną rolę we wdrażaniu Strategii będą odgrywali partnerzy społeczno-gospodarczy, w tym m.in. jednostki sektora publicznego (administracja rządowa, samorządowa) i organizacje sektora społecznego, instytucje i organizacje sektora gospodarczego (adekwatnie do zakresu ich kompetencji) i inne. Przedmiotowa rola sprowadzać się będzie w głównej mierze do realizacji projektów własnych poszczególnych podmiotów, jak również inicjowanie działań na rzecz zmian organizacyjnych czy legislacyjnych tak, by rozwiązania systemowe wspierały realizację ustaleń Strategii. Na szczególną uwagę zasługuje tu również idea partnerstwa, której głównym zamierzeniem jest uzyskanie efektu synergii prowadzonych działań. Dlatego też partnerstwa zawierane w celu realizacji różnego rodzaju zamierzeń będą stanowiły niezwykle istotny mechanizm włączania partnerów społeczno-gospodarczych w proces rozwoju lokalnego.

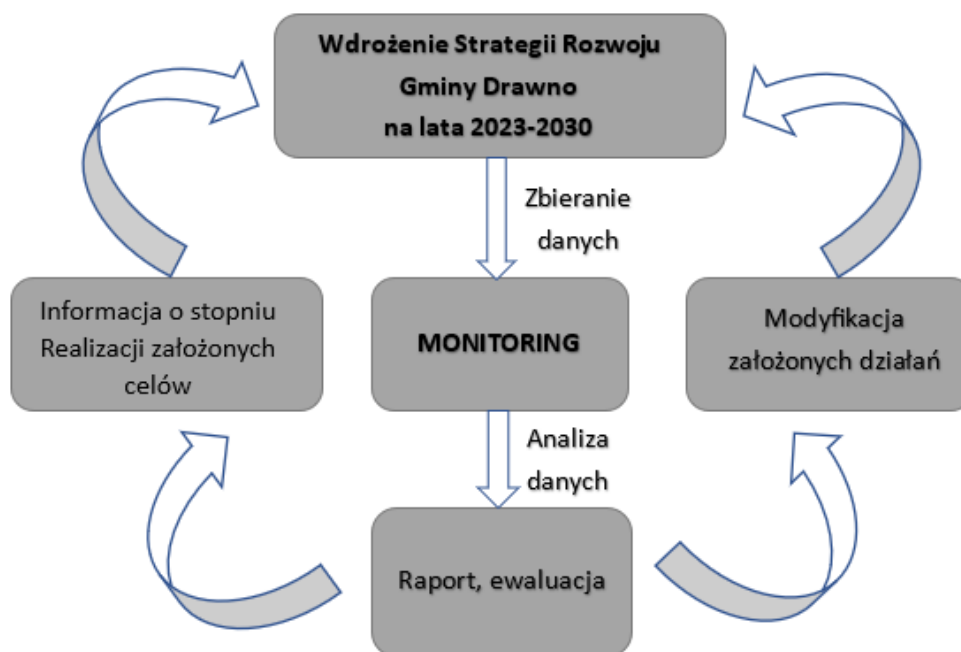
10.3 System monitorowania i ewaluacji Strategii

Monitoring jest systematycznym i szczegółowym badaniem realizacji Strategii. Koncentruje się na ocenie przebiegu prawidłowości wdrażania działań i zadań realizacyjnych w odniesieniu do przyjętego planu oraz stopnia osiągnięcia produktów i rezultatów. Monitoring przeprowadzany powinien być w trakcie realizacji i obejmuje: harmonogram, budżet oraz weryfikację zaplanowanych rezultatów poszczególnych zadań. Za monitoring odpowiada Referat Planowania inwestycji i ochrony środowiska Urzędu Miejskiego w Drawnie.

Monitorowanie realizacji Strategii powinno odbywać się na bieżąco, natomiast zaleca się sporządzanie rocznych raportów z oceny stopnia realizacji celów i rezultatów. Monitoring obejmuje następujące działania:

- zbieranie i analizowanie danych,
- formułowanie wniosków, tworzenie raportów i ewaluację.

Monitoring Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2022-2030:

Ewaluacja jest cyklicznym badaniem wybranych elementów strategii i powinna się koncentrować na stopniu realizacji celów strategicznych oraz spełnienia wizji strategicznej. Ewaluacja powinna następować w kluczowych momentach realizacji Strategii. Ewaluacja jest przeprowadzana na podstawie danych uzyskanych podczas monitoringu. Monitoring i ewaluacja są, zatem przeprowadzane na dwóch poziomach: pierwszy dotyczy monitorowania realizacji działań i zadań, drugi monitorowania i ewaluacji osiągnięcia celów strategicznych.

Ewaluacja strategii rozwoju społeczno-gospodarczego obejmuje następujące elementy:

- ewaluacja ex-ante - ewaluacja przed rozpoczęciem procesu wdrażania, która oceni trafność założeń oraz sposobów realizacji,
- ewaluacja on-going - ewaluacja w trakcie realizacji, w połowie wdrażania, która oceni poziom realizacji celów strategicznych oraz zidentyfikuje czynniki mające wpływ na realizację zaplanowanych działań strategicznych,
- ewaluacja ex-post - ewaluacja po zakończeniu okresu obowiązywania strategii, która podsumuje efekty działań strategicznych oraz pozwoli na wyciągnięcie wniosków, które winny stanowić jedną z podstaw dotyczących dalszych kierunków rozwoju oraz do podjęcia działań mających na celu ulepszenie procesu strategicznego zarządzania rozwojem społeczno-gospodarczym.

Ocena zawarta w ewaluacji powinna opierać się na poniższych kryteriach:

- trafność – pozwala ocenić, w jakim stopniu wyznaczone podczas konsultacji społecznych cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom lub potrzebom interesariuszy,
- skuteczność – określa stopień realizacji celów,
- efektywność – pozwala określić stosunek poniesionych nakładów (finansowe, ludzkie, czas) do osiągniętych rezultatów,
- oddziaływanie – określa wpływ osiągniętych rezultatów na grupę interesariuszy,
- trwałość efektów – pozwala określić, czy pozytywne efekty mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego.

Do efektywnego monitorowania procesów wdrażania Strategii można posłużyć się wskaźnikami ze Wspólnej Listy Wskaźników Kluczowych (WLWK) dla projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS) oraz innymi wskaźnikami własnymi. Przykładowe wskaźniki wskazano w rozdziale 7 Plan operacyjny Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 oraz kierunki interwencji rozwoju gminy osiągnięcia celów. Wskazane wskaźniki stanowią katalog otwarty. Dobór właściwych wskaźników rezultatu, produktu oraz oddziaływania umożliwi efektywne monitorowanie procesu wdrażania Strategii, w tym:

- wskaźniki produktu – określają bezpośredni, materialny efekt realizacji przedsięwzięcia mierzony konkretnymi wielkościami (np. długość wybudowanych dróg gminnych);
- wskaźniki rezultatu – określają bezpośredni wpływ zrealizowanego produktu na otoczenie społeczno–ekonomiczne uzyskany natychmiast po zakończeniu projektu (np. liczba osób korzystających z infrastruktury społecznej);
- wskaźniki oddziaływania – określają długookresowy wynik realizacji strategii (np. poprawa sytuacji na rynku pracy).

10.4 Ewaluacja – ocena skutków wdrażania zapisów Strategii

W przypadku stwierdzenia zmian warunków i bieżącej sytuacji gminy podczas monitorowania i ewaluacji Strategii, konieczna jest aktualizacja dokumentu. W tym celu niezbędne jest zaangażowanie m.in. mieszkańców, przedsiębiorców oraz organizacji pozarządowych, organizując spotkania/warsztaty mające na celu zaktualizowanie celów i kierunków działań gminy. Materiały powinny być na bieżąco analizowane i uwzględniane przez Referat Planowania, inwestycji i ochrony środowiska w trakcie ewaluacji. Pomysły i nowe projekty powinny być zamieszczane w Karcie Projektu, która powinna zawierać minimum składające się z następujących elementów: nazwa, podmiot odpowiedzialny za realizację zadania, opis zadania, cel, termin realizacji, koszty, źródła finansowania, zgodność ze Strategią, wskaźniki produktu, rezultatu oraz oddziaływania oraz wskazanie osoby zgłaszającej projekt.

W przypadku zasadniczych zmian celów i kierunków rozwoju gminy Drawno, należy uchwałą Rady Miejskiej w Drawnie zaktualizować zapisy Strategii. Aktualizacja Strategii powinna odbywać się według poniższego schematu:

Uchwała Rady Miejskiej w Drawnie w sprawie aktualizacji Strategii, w tym określenie harmonogramu prac nad dokumentem

Spotkania/warsztaty z m.in. mieszkańcami, przedsiębiorcami i organizacjami pozarządowymi

Zaopiniowanie zmian przez Referat Planowania, inwestycji i ochrony środowiska

Konsultacje społeczne aktualizacji Strategii

Uchwała Rady Miejskiej w Drawnie o przyjęciu aktualizacji Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023 - 2030

10.5 Wytyczne do sporządzania dokumentów wykonawczych

Zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej („Strategia rozwoju gminy – poradnik praktyczny” luty 2021 r.) jako dokumenty wykonawcze względem strategii rozwoju, należy rozumieć obowiązkowe lub fakultatywne plany i programy funkcjonujące w gminie.

Należy także pamiętać, iż podczas tworzenia nowych, bądź aktualizacji istniejących sektorowych gminnych planów i programów, powinny być one spójne ze Strategią Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030. Zaleca się również wykorzystanie odpowiednich wskaźników niniejszej Strategii w procedurze monitorowania strategii rozwoju gminy.

Do dokumentów wykonawczych dla strategii rozwoju gminy należą m.in.:

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy/plan ogólny,
- Lokalny program rewitalizacji/Gminny program rewitalizacji,
- Program ochrony środowiska,
- Plan gospodarki niskoemisyjnej,
- Strategia rozwiązywania problemów społecznych,
- Program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- Gminny program opieki nad zabytkami,
- Plan zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

RAMY FINANSOWE ORAZ ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Ramy finansowania Strategii Rozwoju Gminy Drawno 2023-2030 posiadają jedynie charakter prognostyczny oraz zależą od szeregu zmiennych, które w praktyce mogą zupełnie zmienić dane kwoty. Po analizie zebranych danych z Rozdziału 8 Wieloletni Plan Inwestycyjny szacunkowo określono ramy finansowe w poszczególnych obszarach:

Cel strategiczny 1	Cel strategiczny 2
Infrastruktura społeczna, podnosząca jakość życia mieszkańców, tworzenie warunków do rozwoju zasobów ludzkich	Budowa zintegrowanej oferty turystycznej gminy, bazującej na posiadanych walorach przyrodniczo-krajobrazowych oraz posiadanych zasobach
9 700 000 zł	6 000 000 zł
Cel strategiczny 3	
Rozwój infrastruktury służącej wzrostowi gospodarczemu oraz jakości życia mieszkańców	
67 080 000 zł	

Cele strategiczne i operacyjne opracowane w ramach niniejszej Strategii, które stanowią podstawę do podejmowania i realizacji konkretnych projektów, mogą być finansowane z dochodów własnych gmin oraz ze środków zewnętrznych. Wśród tych ostatnich wyróżnić możemy m.in. środki z:

- Funduszy Europejskich dla Pomorza Zachodniego 2021-2027
- Krajowych programów w zakresie funduszy europejskich,
- Wspólnej Polityki Rolnej (WPR 2021-2027),
- Krajowego Planu Odbudowy (KPO),
- Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej,
- Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa,
- Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych
- dofinansowania od Wojewody Zachodniopomorskiego,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- pożyczek i kredytów bankowych,
- środków własnych.

Nowy okres programowania środków unijnych stwarza możliwość pozyskania przez gminę Drawno dotacji na działania służące stricte realizacji celów zawartych w przedmiotowym dokumencie strategicznym. Wykorzystanie tych możliwości w istotnym stopniu uzależnione jest od aktywności władz samorządowych i ich aktywności w pozyskiwaniu nowych środków zewnętrznych. Poniżej prezentujemy poszczególne programy mogące stanowić źródło finansowania projektów opisanych w Strategii.

- **Instrumenty wynikające z polityk rozwojowych Unii Europejskiej:**

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Fundusze Europejskie dla Pomorza Zachodniego 2021-2027,
- Krajowy Plan Odbudowy,
- inicjatywy zarządzane z poziomu europejskiego (np. Erasmus+, LIFE, Cyfrowa Europa, Interreg) lub dostępne na podstawie umów międzynarodowych (Norweski Mechanizm Finansowy oraz Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego).

- **Instrumenty finansowane z budżetu państwa, funduszy celowych i innych krajowych środków publicznych**

Poza środkami wsparcia UE samorzady i ich interesariusze (m.in. organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy) będą mogli ubiegać się o dofinansowanie działań w ramach dostępnych instrumentów krajowych. Do najważniejszych należą:

- **Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych**, mający na celu bezzwrotne dofinansowanie projektów inwestycyjnych realizowanych przez gminy, powiaty i miasta lub ich związki w całej Polsce;

- **Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg**, w ramach którego finansowane będą projekty związane z budową, przebudową, remontem dróg powiatowych lub dróg gminnych oraz przebudową dróg wewnętrznych, które po uzyskaniu właściwych parametrów technicznych będzie można zaliczyć do odpowiedniej kategorii dróg publicznych;
- **Program Rozwoju Elektromobilności**, w ramach którego finansowane będą projekty związane z rozwojem elektromobilności oraz transportem opartym na paliwach alternatywnych;
- **Program Społecznych Inicjatyw Mieszkaniowych** – to instrument wsparcia samorządów, które będą mogły realizować inwestycje w formule społecznego budownictwa czynszowego;
- pozostałe programy finansowane z budżetu państwa, m.in.: w zakresie ochrony środowiska - realizowane przez NFOŚiGW, właściwy WFOŚiGW; w zakresie opieki nad osobami niepełnosprawnymi – realizowane przez PFRON, a także **Program Senior+**, **Program „Aktywni+” na lata 2021-2025**; w zakresie kultury, itd.

Wskazane powyżej źródła finansowania należy rozpatrywać jako katalog otwarty, który może ulec zmianom. Należy zakładać, że w okresie realizacji Strategii, pojawią się również inne programy dofinansowujące skierowane na rozwój inwestycji w samorządach. Identyfikacja i wybór potencjalnych źródeł, z których mogą być finansowane poszczególne przedsięwzięcia w ramach Strategii wymaga właściwej organizacji i koordynacji procesu pozyskiwania tych środków. W związku z powyższym zakłada się bieżące monitorowanie źródeł finansowania przez pracowników Urzędu Miejskiego w Drawnie, co daje gwarancje ciągłej aktualizacji i dostosowywania najlepszych źródeł finansowych do realizacji zamierzonych inwestycji.

SPIS TABEL

Tabela 1 Najważniejsze problemy Gminy Drawno	29
Tabela 2 Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Drawno na lata 2023-2030 ze Strategią Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego do roku 2030.....	47

SPIS MAP

Mapa 1 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno – Uwarunkowania przyrodnicze i infrastrukturalne	66
Mapa 2 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno – Funkcje terenów w gminie	67
Mapa 3 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno Obszar strategicznej interwencji.....	68
Mapa 4 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno - Wieloletni Plan Inwestycyjny.....	69
Mapa 5 Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy Drawno - Prezentacja ustaleń i rekomendacji.....	70
Mapa 6 Specjalna Strefa Włączenia.....	73

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1	Ocena poszczególnych sfer życia na terenie gminy (w % udzielonych odpowiedzi) ...	14
Wykres 2	Atuty gminy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi)	14
Wykres 3	Priorytetowe działania do wykonania na terenie gminy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi).....	15
Wykres 4	Branża gospodarki posiadająca największy potencjał rozwojowy – pytanie wielokrotnego wyboru (w % udzielonych odpowiedzi)	16
Wykres 5	Wizytówka gminy w 2030 r. według jej mieszkańców – pytanie wielokrotnego wyboru (% udzielonych odpowiedzi).....	16
Wykres 6	Informacje dot. ankietowanych mieszkańców gminy Drawno.....	17

GMINA DRAWNO

www.drawno.pl

EUROKONCEPT
DANIEL SMUCZEK